

University of Niš
Faculty of Philosophy
18105 Niš · Ćirila i Metodija 2 · P.O. Box 91
Phone +381 18 514 312 · Dean's office: + 381 18 514 311
Fax: +381 18 514 310 · e-mail: info@filfak.ni.ac.rs



Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
18105 Ниш · Ћирила и Методија 2 · Пош. фак 91
Телефон-централа: (018) 514 312 · Деканат: (018) 514 311
Факс: (018) 514 310 · имејл: info@filfak.ni.ac.rs

www.filfak.ni.ac.rs



ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА – МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ СОЦИОЛОГ У СОЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ

Ниш, јул 2026.

www.filfak.ni.ac.rs

САДРЖАЈ

I ПРОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА.....	3
Стандард 4: Квалитет студијског програма.....	3
Стандард 5: Квалитет наставног процеса.....	16
Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника.....	21
Стандард 8: Квалитет студената	29
Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса.....	34
Стандард 10: Квалитет управљања Департманом за социологију и квалитет ненаставне подршке	40
Стандард 11: Квалитет простора и опреме.....	47
Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета	51
Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета.....	58
II ТАБЕЛЕ И ПРИЛОЗИ.....	65

I ПРОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих друштвених институција.

а) Опис

Департман за социологију Филозофског факултета у Нишу од школске 2019/2020. године реализује Студијски програм мастер академских студија Социолог у социјалној заштити. Студијски програм је акредитован први пут 2018. године ([уверење број 612-00-00053/5/2018-03](#)). Наставници и сарадници који реализују Студијски програм посвећени су праћењу остварених резултата у циљу развоја и осавремењива програма којим би се обезбедио квалитет образовног процеса и усклађености исхода образовања са потребама тржишта рада и развојем социологије као науке и професије.

Студијски програм мастер студија Социолог у социјалној заштити акредитован је за упис 10 студената сваке године. Мастер студије трају два семестра, односно једну школску годину, а бодовна вредност студија јесте 60 ЕСПБ бодова. Звање које се стиче завршетком студија јесте мастер социолог у социјалној заштити. Структуру студијског програма чини пет предмета (један обавезни и четири изборна), студијски истраживачки рад и завршни рад (мастер рад). Сви предмети имају вредности 6 ЕСПБ бодова, студијски истраживачки рад 10 ЕСПБ бодова, а израда и одбрана мастер рада 20 ЕСПБ бодова.

Праћење квалитета студијског програма обезбеђено је применом јасно дефинисаних процедура. Одобравање студијског програма, његове измене и допуне одвијају се на Факултету и Универзитету кроз четири фазе. Прво, Веће департмана за социологију усваја предлог студијског програма који су припремили наставници и сарадници Департмана. Наставно-научно веће Факултета разматра предлог студијског програма, утврђује коначни предлог програма, одобрава га и прослеђује надлежним телима Универзитета. Научно-стручно веће за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Нишу разматра предлог програма и своје мишљење упућује Сенату универзитета. У последњој фази Сенат Универзитета у Нишу доноси коначну одлуку о усвајању студијског програма, евентуалним изменама и допунама. По истој

процедури врше се и измене и допуне студијског програма које могу бити усмерене на: иновирање садржаја програма на основу најновијих научних достигнућа и методичких принципа, увођење нових изборних предмета којима се побољшава квалитет студија, промена распореда предмета по семестрима у циљу оптималног оптерећења студената, промене спецификације предмета.

Остваривању квалитета студијског програма доприноси примена препорука екстерних експерата као и Комисије за унапређење квалитета Филозофског факултета која делује унутар истоименог Центра. На нивоу Факултета спроводи се евалуација наставе на свим студијским програмима два пута у току школске године и самоевалуација установе и свих студијских програма сваке треће године. Студијски програм мастер академских студија Социолог у социјалној заштити је флексибилан и отворен за иновативне приступе, а развој програма одвија се у складу са законском регулативом, актима Универзитета у Нишу и Филозофског факултета и кроз сарадњу наставника, сарадника, студената и руководства Факултета.

Циљеви Студијског програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити јесу: 1. овладавање социолошким појмовима и концептима битним за разумевање функционисања социјалне заштите; 2. стицање знања о основним друштвеним институцијама и разноврсним моделима система социјалне заштите с посебним акцентом на изучавање система социјалне заштите у Србији; 3. упознавање са правним и финансијским оквирима система социјалне заштите у Србији и механизмима за обезбеђивање уживања права и проблемима у организовању услуга социјалне заштите; 4. стицање увида у основне изворе друштвених нефункционалности, искључености и социјалних проблема појединих друштвених група потенцијалних корисника социјалне заштите; 5. стицање увида у структуру маргинализоване популације у Србији; 6. стицање знања и вештина организације, координације рада и упављања институцијама социјалне заштите; 7. стицање знања и вештина у области медијације спорова актера (појединаца и институција) у оквиру система социјалне заштите; 8. овладавање логиком и методологијом социјалних истраживања и њиховом применом у истраживањима у области социјалне заштите; способност критичке процене искуствене евиденције; 9. способности комуникације и тимског рада и развијена професионална етика.

Савладавањем студијског програма Социолог у социјалној заштити студенти стичу опште и предметно-специфичне компетенције. Опште способности које стичу су: способности организације, координације и планирања развоја; способност истраживања друштвених феномена; способност примене стеченог знања у пракси; способност јасне презентације идеја стручној и широј заједници; способност заснивања професионалних препорука на подацима и развијену професионалну етику. Предметно-специфичне способности су: познавање система социјалне заштите, његовог финансирања и правне регулативе у компаративном контексту; теоријско-методолошка оспособљеност за препознавање друштвених проблема и услова који на њих утичу; способност заснивања мера социјалне заштите на

прикупљеним подацима и изведеним истраживањима; способност израде извештаја и препорука на основу анализе имплементације мера социјалне заштите; способност самосталног развијања и примене пројеката и способност комуникације, решавања конфликта и медијација у области социјалне заштите.

Исходи образовања у оквиру Студијског програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити произилазе из циљева образовања уопште и циљева студијског програма, а заснивају се на исходима учења, односно знањима, вештинама и ставовима као специфично мерљивим достигнућима.

Исходи образовања мастер академских студија Социолог у социјалној заштити су:

- разумевање циљева и улоге социјалне заштите у контексту социјалне политике;
- познавање главних друштвених проблема из области социјалне заштите на основу теоријског знања и увида у резултате друштвених истраживања;
- разумевање главних димензија социјалне искључености и механизма социјалног искључивања;
- препознавање група са највећим ризиком од социјалног искључивања и механизма њиховог искључивања;
- познавање система социјалне заштите у компаративној перспективи (циљева, правне регулације, административне и финансијске примене) и последица њихове примене на поједине категорије становништва;
- оспособљеност за примену квантитативних и квалитативних метода друштвеног истраживања у анализи друштвених проблема и мера у области социјалне заштите;
- оспособљеност за формулисање образложених мера у области социјалне заштите с обзиром на постављене циљеве и на основу анализе података;
- развијене вештине комуникације, решавања конфликта, медијације и заступања у заједници;
- развијене вештине управљања, организације и координације послова у институцијама социјалне заштите.

Исходи учења у оквиру индивидуалних предмета усаглашени су са исходима учења у оквиру студијског програма. Исходи учења се базирају на дескрипторима квалификација за овај ниво високог образовања у научној области социологија, као и на одговарајућем европском нивоу квалификација. Да би се испунио општи услов о савремености и међународној усаглашености са савременим светским токовима, Студијски програм мастер академских студија Социолог у социјалној заштити је, у великом проценту (минимум 70%), упоредив и усклађен формално и структурно са три целокупна програма акредитована у иностраним високошколским установама.

Усклађеност Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити са програмима акредитованим у иностраним високошколским установама

Усклађеност са високошколском установом	Web адреса
<i>Universiteit Utrecht - Faculty of Social and Behavioural Sciences</i> Master – Social Policy and Social Interventions	http://www.uu.nl/masters/en/social-policy-and-social-interventions
<i>University of Sheffield – Department of Sociological Studies</i> MA in Social Work	https://www.sheffield.ac.uk/socstudies/prospt/ppt/masocialwork
<i>Management Center Innsbruck – Social Work, Social Policy & Management: The Entrepreneurial School</i> MA Social Work, Social Policy & Management	https://www.mci.edu/en/study-program/master/social-work-social-policy-management

Структура и садржај Студијског програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити у складу су са одговарајућим одредбама [Закона о високом образовању](#), [Статута Универзитета у Нишу](#) и [Статута Филозофског факултета у Нишу](#), као и са [Правилником о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа и студијских програма](#). Питања везана за наставу на мастер академским студијама Факултета уређена су [Правилником о мастер академским студијама Филозофског факултета Универзитета у Нишу](#): услови и начин уписа, организација и извођење студија, правила студирања, предиспитне и испитне обавезе, пријава и одбрана завршног мастер рада и друга. Поред тога, [Стратегија обезбеђења квалитета](#) предвиђа праћење усаглашености студијских програма са стандардима Националног савета, регионалним и европским програмима и савременим научним достигнућима у области студија, затим праћење усаглашености исхода образовања и учења са компетенцијама сходно [Закону о националном оквиру квалификација РС](#), као и радном оптерећењу студената.

Студијски програм мастер академских студија Социолог у социјалној заштити испуњава све нужне стандарде који обезбеђују његов квалитет што се може видети на основу анализе структуре студијског програма, спецификације наставних предмета као и правила и процедура по којима се реализује настава.

- Студијски програм је утемељен на савременим достигнућима социологије као науке.
- Студијски програм има јасно дефинисану сврху у образовном систему која се односи на образовање студената за професију социолога у области социјалне заштите: за рад на пословима који захтевају социолошку експертизу; за обављање научно-истраживачког рада (самостално или у склопу ширих

тимова); стицање знања потребних за наставак студија на нивоу докторских академских студија.

- Сврха и улога студијског програма усклађене су са основним задацима и циљевима Филозофског факултета у Нишу.
- Курикулум студијског програма подстиче студенте на стваралачки начин размишљања, на дедуктивни начин истраживања, као и примену знања и вештина у практичне сврхе на тај начин што омогућава развој општих способности као и стицање предметно-специфичних компетенција. Стицање ових компетенција омогућава студентима примену стечених знања и вештина у обављању професионалне делатности.
- Образовањем мастер социолога омогућава се задовољавање потреба друштва за обављање висококвалификованих послова из области социолошке експертизе у области социјалне заштите: 1. послова организације и координације развоја социјалне заштите у локалној и широј заједници; 2. послова организације, координације и управљања у установама социјалне заштите; 3. аналитичких послова у институцијама социјалне заштите; 4. медијације у социјалној заштити; 5. евалуације социјалних мера у области социјалне заштите; 6. истраживачког рада у широкој тематској области социјалне заштите.

Структуру студијског програма чине један обавезни и четири изборна предмета, студијски истраживачки рад и завршни (мастер) рад. Студентима је доступан и списак изборних предмета из других студијских програма. Задовољен је услов да изборни предмети чине минимум 30% на мастер академским студијама. Јасно је одређен и начин реализовања студија (предавања, вежбе, студијски истраживачки рад, консултативни рад) и потребно време за извођење појединих облика студија. За сваки предмет и за завршни рад исказана је бодовна вредност у складу са ЕСПБ, наведени су предуслови за упис појединих предмета, критеријуми и услови преноса бодова, као и остала питања која су важна за извођење студијског програма. Задовољен је услов заступљености различитих типова предмета: општеобразовни и теоријско-методолошки предмети око 30%, а научни и стручно-апликативни око 70%.

Мастер академске студије Социолог у социјалној заштити могу уписати сва лица са завршеним основним академским студијама социологије у бодовној вредности од 240 ЕСПБ бодова. Студијским програмом је такође дефинисано трајање студија – 1 година (60 ЕСПБ бодова); стицање дипломе – мастер социолог у социјалној заштити, у складу са *Правилником о листи стручних, академских и научних назива*; начин студирања – креирање флексибилног професионалног профила кроз избор одређених предмета.

Спецификацијом сваког наставног предмета дефинисане су методе извођења наставе оријентисане ка учењу студената и систему оцењивања који је заснован на мерењу исхода учења. На тај начин се остварује усклађеност између наставних

метода, исхода учења и критеријума оцењивања. Садржај предмета, наставне методе и поступци провере знања утврђују се у односу на дефинисане исходе. Међузависност предмета одређује се предусловом, односно условљеношћу слушања и полагања појединих предмета. Појединости везане за реализацију наставе, полагање испита и систем оцењивања регулише, поред [Статута Факултета](#), и [Правилник о полагању испита и оцењивању на испиту](#).

Студијски програм мастер академских студија Социолог у социјалној заштити својом структуром, организацијом, садржајем предмета, методама наставе и начинима провере знања подстиче самостални рад студената и омогућава испољавање њихових интересовања за социолошко истраживање и социолошку експертизу у различитим областима социјалне заштите. Облици остваривања наставе су: предавања, вежбе, консултације, семинарски радови, менторски рад и друго. Студијски програм је акредитован за 10 студената што омогућава активно учествовање студената и интерактивну наставу: рад у малим групама и консултативна настава омогућава наставнику да се упозна са предзнањем студената, њиховим интересовањима и очекивањима, да редовно прати напредовање студената и евентуалне проблеме са којима се суочавају у учењу. Поред тога, индивидуални и тимски рад студената остварује се кроз израду презентација, семинарских радова и истраживачких нацрта. Разноврсност облика наставе усмерених ка студенту подстиче одговорност, развој стваралачког и критичког мишљења, практичну примену знања и вештина, развој вештина писаног и усменог изражавања, као и самосталност студената, развој комуникацијских вештина, способности тимског рада и слично. Програм садржи и обавезни студијски истраживачки рад који је (уз непосредни индивидуални рад са предметним наставником, као и наставником и асистентом из групе методолошких предмета) прилагођен сваком студенту и захтева самостални истраживачки ангажман студента. Све наведене карактеристике реализације студијског програма омогућавају остваривање наставе усмерене ка студенту.

Табела мапирања предмета показује како су програмски исходи учења на Студијском програму мастер академских студија Социолог у социјалној заштити покривени у оквиру обавезних предмета који су дефинисани програмом.

Табела мапирања предмета

Ниво студија	
Мастер академске студије	Социолог у социјалној заштити
Исходи учења студијског програма	Обавезни предмети
- о разумевање циљева и улоге социјалне заштите у контексту социјалне политике; - о познавање главних друштвених проблема из области социјалне заштите на основу теоријског знања и увида у резултате друштвених истраживања; - о разумевање главних димензија социјалне искључености и механизма социјалног искључивања; - о препознавање група са највећим ризиком од социјалног искључивања и механизма њиховог искључивања; - о познавање система социјалне заштите у компаративној перспективи (циљева, правне регулације, административне и финансијску примене) и последица њихове примене на поједине категорије становништва; - о оспособљеност за примену квантитативних и квалитативних метода друштвеног истраживања у анализи друштвених проблема и мера у области социјалне заштите; - о оспособљеност за формулисање образложених мера у области социјалне заштите с обзиром на постављене циљеве и на основу анализе података; - о развијене вештине комуникације, решавања конфликта, медијације и заступања у заједници; - о развијене вештине управљања, организације и координације послова у институцијама социјалне заштите.	Социјална заштита
	Студијски истраживачки рад
	Завршни рад

Циљеви и исходи учења на Студијском програму мастер академских студија Социолог у социјалној заштити усклађени су са Националним оквиром квалификација.

Реализација Студијског програма омогућава целовиту и благовремену информисаност студената као битну претпоставку успешности остваривања циљева Студијског програма. На почетку школске године израђује се календар наставе, анализира и по потреби модификује план наставе за сваки предмет, доноси распоред одржавања наставе и распоред испита. Распоред предавања, годишњи распоред испита и силабуси свих предмета доступни су на интернет страници Факултета. На почетку семестра наставници су обавезни да упознају студенте са садржајем предмета, литературом, начином реализације наставе, предиспитним обавезама и начином оцењивања и вредности бодова за сваку активност. Силабусом сваког наставног предмета спецификоване су активности студената и број поена које носе. Укупан број поена на предмету резултат је континуиране евалуације рада студената и укључује поене које студент стиче: за различите активности током наставе

(дискусије, дебате...), за извршавање других предиспитних обавеза (семинарски радови, колоквијуми, истраживачки пројекти) и полагањем испита. Спецификацијом предмета одређен је такође и начин полагања испита (писмени, усмени, практични или њихова комбинација). Наставници и сарадници евидентирају и вреднују све активности студената на транспарентан начин, а укупна оцена изражава у којој је мери студент савладао исходе учења својим радом и ангажовањем у току семестра.

За сваки предмет утврђен је, према јединственој методологији, број ЕСПБ бодова. Приликом израде спецификације наставног предмета где год је могуће јасно су назначене странице из литературе које су обухваћене испитном материјом у циљу усклађивања радног оптерећења студената. Радно оптерећење студената изражено је бројем сати потребних за савладавање програма (који се рачунају по формули $1 \text{ ЕСПБ} = 25\text{--}30$ сати рада) и бројем страница обавезне литературе (обим литературе одређен је у складу са европским стандардом према коме један сат рада не сме да пређе више од 6 страница текста). На пример, за предмет који има вредност 6 ЕСПБ бодова, подразумева се оптерећење студента од 150 до 180 сати рада. То време укључује активности којима наставници директно руководе, самостални рад, припрему за проверу знања и саму проверу знања и друге активности. Приказаћемо, као пример, расподелу рада студента из предмета Социјална искљученост и политика социјалног укључивања: 30 часова предавања и 30 часова вежби = 60 сати рада; 200 страна текста = 33 сата рада; 60 сати за припрему есеја (читање литературе, анализа података, анализа законске регулативе, писање); 15 сати припреме за проверу знања; укупно оптерећење студента за предмет Социјална искљученост и политика социјалног укључивања јесте 168 сати рада, што одговара вредности 6 ЕСПБ.

Практична настава у институцијама социјалне заштите одвија се у оквиру појединих предмета. Тиме се омогућава да студенти стичу и усавршавају практичне компетенције у складу са предметима које су изабрали. Стручна пракса није предвиђена студијским програмом.

Спецификацијом завршног рада дефинисани су циљеви, очекивани исходи, формални захтеви, методологија израде рада, структура рада и начин оцењивања. Захтеви које треба да испуни завршни рад, услови и процедуре неопходни за завршетак студија, јасно су утврђени и доступни јавности (укључујући и електронску форму) и усклађени су са циљевима, садржајем и обимом студијског програма, што је ближе одређено [Статутом Факултета](#) и [Правилником о мастер академским студијама](#).

Студијски програм пролази кроз процес евалуације два пута годишње и самоевалуације на три године. Квантитативни индикатори квалитета студијских програма одређују се и на бази података из службене евиденције: подаци о укупном броју уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године, број и проценат дипломираних студената у односу на број уписаних у

претходне 3 школске године унутар акредитованог студијског програма, те просечно трајање студија у претходне три школске године ([Табела 4.1](#); [Табела 4.2](#); [Табела 4.3](#)). Анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету програма и постигнутим исходима учења и анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца пружа повратне информације о квалитету програма, припремљености студената за рад у струци и усклађености програма са потребама тржишта рада ([Прилог 4.1](#); [Прилог 4.2](#)).

Департман за социологију Филозофског факултета у Нишу посвећен је образовању стручњака чије ће компетенције одговорити друштвеним потребама као и спровођењу различитих мера у циљу повећања запошљивости својих студената. Имајући у виду низ социоекономских, културних, политичких и демографских чиниоца и процеса који отежавају пуну социјалну укљученост одређених друштвених група и појединаца, намеће се потреба за образовањем компетентних стручњака за рад и координацију у области социјалне заштите. Студијски програм мастер академских студија Социолог у социјалној заштити образује студенте специјализоване за обављање послове који захтевају социолошку експертизу превасходно у области социјалне заштите и развијен на основу увида у потребе за оваквим образовним профилем како би се унапредио систем социјалне заштите у Србије. Сарадња са другим високошколским установама у земљи и иностранству, која се показала успешном у припреми Студијског програма, учешће наставника у раду професионалних социолошких удружења и њиховим телима, одржавање контаката са свршеним студентима у циљу праћења њиховог професионалног развоја, комуникација са установама социјалне заштите као послодавцима – активности су којима се настојало да се унапреди студијски програм и наставни процес и афирмише професија социолога у области социјалне заштите. Међутим, упркос друштвеним потребама за социолошком експертизом којом би се унапредила социјална заштита и упркос залагањима наставника и сарадника да програм буде усклађен са захтевима послова које би социолози обављали у области социјалне заштите, реализација програма се суочила са проблемом релативно слабог интересовања студената за упис на овај студијски програм.

б) SWOT анализа

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
○ Усаглашеност циљева и садржаја студијског програма и исхода учења +++ ○ Циљеви студијског програма усклађени су са циљевима учења +++ ○ Рад се одвија у малим групама и индивидуално и настава је усмерена ка	○ Не постоји стручна пракса +++ ○ Студенти недовољно развијају практичне компетенције које би развијали на стручној пракси +++ ○ Недовољна мотивисаност свршених студената основних студија да уписују

студенту +++ ○ Методе наставе усмерене су на развој критичког мишљења, креативности и самосталности +++ ○ ЕСПБ оптерећење усаглашено је са активностима учења потребним за достизање очекиваних исхода учења +++ ○ Радно оптерећење студената не прелази максимални оквир +++ ○ Континуирано вредновање предиспитних обавеза пружа наставнику објективнију слику о усвајању исхода учења +++ ○ Међусобна усаглашеност исхода учења и компетенција свршених студената на бази дескриптора квалификација +++ ○ Систем оцењивања заснован је на мерењу исхода +++ ○ Висока способност функционалне интеграције знања и вештина +++ ○ Континуирано осавремењивање студијских програма +++ ○ Велика понуда изборних предмета омогућавају професионално профилисање у складу са интересовањима студената +++ ○ Развијени су поступци за праћење квалитета студијског програма ++ ○ Потпуна доступност информација о завршном раду (и у електронској форми) +++ ○ Сва усвојена документа о студијском програму присутна су на званичној интернет страници факултета +++	мастер студије ++ ○ Нов студијски програм није довољно познат потенцијалним студентима ++ ○ Нов образовни профил није довољно познат потенцијалним послодавцима ++ ○ Студије социологије ретко уписују кандидати из централних делова Србије +++ ○ Мало учешће студената у програмима мобилности ++
Могућности	Опасности
○ Континуирано увођење нових садржаја у наставни програм у складу са променама у области социјалне заштите и развојем социологије у свету +++ ○ Повећање заступљености практичне наставе у програму ++ ○ Развијање сарадње са установама социјалне заштите у циљу упознавања са компетенцијама свршених студената +++ ○ Прибављања информација о компетенцијама које послодавци очекују	○ Студенти нису мотивисани за мастер студије јер не виде како им то повећава шансе за запослење ++ ○ Бојазан студената да ће им ужа специјализација смањити шансе на тржишту рада ++ ○ Недовољна заступљеност практичних активности у оквиру појединих предмета ++ ○ Недовољна мотивисаност студената да искажу своја мишљења о квалитету

од социолога у социјалној заштити +++ ○ Подстицање студената за учешће у различитим ваннаставним активностима (студентским конференцијама, трибинама, летњим школама) ++ ○ Узимање у обзир промена на тржишту рада приликом будућих промена студијских програма ++ ○ Осмишљавање програма у правцу јачања практичних компетенција прилагођених потребама струке ++ ○ Интензивирање сарадње са професионалним удружењима социолога и другим одељењима за социологију у Србији и иностранству ++ ○ Праћење професионалне каријере свршених студената +++ ○ Јачање континуиране сарадње са свршеним студентима +++ ○ Повезивање истраживања студената са потребама локалне заједнице ++ ○ Популаризација социологије као науке и као професије +++ ○ Подстицање студената за учешће у програмима мобилности ++	студијских програма ++
--	-------------------------------

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 4

На темељу анализе Студијског програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити на Филозофском факултету у Нишу, урађене према [Правилнику о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма](#), може се констатовати да Студијски програм испуњава стандард 4. Међутим, због недовољног интересовања кандидата за упис **Студијски програм мастер академских студија Социолог у социјалној заштити неће бити поново акредитован.**

Студијски програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити реализује се од 2019/2020. школске године. Праћење и анализа квалитета студијског програма и наставе показали су основни проблем са којим се реализација овог програма суочава – недовољну заинтересованост свршених студената основних студија социологије да уписују овај студијски програм.

Студије социологије на свим нивоима се суочавају са проблемом смањеног интересовања кандидата последњих година. Посебно је то изражено на мастер студијама за које свршени студенти основних студија који се запошљавају у

различитим секторима и делатностима често не увиђају како могу да им побољшају шансе за запослење и напредовање у каријери. Поред тога, постоји перцепција да уска специјализација и стечено звање мастер социолог у социјалној заштити може да ограничи могућности запошљавања само на установе социјалне заштите и умањи шансе за запослење у другим делатностима (образовању, привреди). Департман за социологију као реализатор студија социологије на сва три нивоа посвећен је сталном раду на унапређењу компетенција које стичу студенти и њиховој усклађености са потребама тржишта рада. Посебна пажња посвећује се мастер студијама што се испољава у изменама и унапређењима Студијског програма мастер академских студија социологије и у увођењу Студијског програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити. Имајући у виду наведени проблем са малим интересовањем за стицање звања мастер социолог у социјалној заштити, у наредном периоду Департман неће реакредитовати Студијски програм мастер академских студија Социолог у социјалној заштити већ ће активности бити усмерене на даљи развој и осавремењивање постојећег Студијског програма мастер академских студија социологије, укључујући и омогућавање студентима да стичу знања и вештине потребне за обављање послова у области социјалне заштите. Да би се то остварило, требало би се усмерити на следеће активности:

- континуирано упознавање студената основних и мастер студија социологије са значајем социолошке експертизе за разумевање друштвених проблема из области социјалне заштите;
- континуирано упознавање студената са релевантношћу знања и вештина које стичу из различитих предмета за обављање послова у сфери социјалне заштите;
- у циљу повећања могућности изградње индивидуалног професионалног профила студената у правцу социјалне заштите, повећати понуде знања и практичних активности којима се студенти оспособљавају за послове у овој области (увођењем нових изборних предмета, повећањем удела практичних активности);
- праћење промена у области социјалне заштите и правовремено осавремењивање студијског програма у циљу развоја компетенција студената које ће одговорити на ове промене;
- јачање сарадње са свршеним студентима који раде у области социјалне заштите и праћење њиховог професионалног развоја;
- разматрање различитих модалитета организовања мастер академских студија социологије којим би се омогућила специјализација социолога за обављање послова у области социјалне заштите (поновно акредитовање измењеног и осавремењеног програма Социолог у социјалној заштити, увођење модула у постојећи програм мастер студија социологије, увођење нових изборних предмета и слично);
- организовање различитих активности у циљу мотивисања студената основних студија да након дипломирања уписују мастер студије;

- развој различитих облика сарадње и умрежавања са установама социјалне заштите у југоисточној Србији и шире, у циљу популарисања социолошке експертизе у социјалној заштити;
- активно представљање и заговарање компетенција социолога са мастер дипломама у обављању задатака у опису радних места у области социјалне заштите (менаџмент, медијација, анализа, евалуација и истраживање у области социјалне заштите).

Реализација Студијског програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити пружила је драгоцено искуство Департману за социологију и подстакла даље ангажовање на развоју студијских програма којима би се, с једне стране, задржало широко стручно образовање карактеристично за социологију, а, са друге стране, студенти припремили за обављање специфичних стручних послова у појединим областима (привреда, образовање, државна управа, локална самоуправа, цивилни сектор, социјална заштита и слично). Реалацијом овог студијског програма образован је одређен број стручњака специјализованих за примену социолошке експертизе у социјалној заштити чиме су донекле задовољене потребе тржишта рада југоисточне Србије.

Показатељи и прилози за стандард 4

[Табела 4.1](#) Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи од 2011. године са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године.

[Табела 4.2](#) Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30. 09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

[Табела 4.3](#) Просечно трајање студија у претходне 3 школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30. 09.) израчуна просечно трајање студирања. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

[Прилог 4.1.](#) Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

[Прилог 4.2.](#) Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

а) Опис

Наставни процес на Студијском програму мастер академских студија Социолог у социјалној заштити у потпуности је усклађен са стратешким документима Универзитета у Нишу и Филозофског факултета у домену квалитета ([Стратегија обезбеђења квалитета Универзитета у Нишу, 2007](#); [Стратегија обезбеђења квалитета, 2020](#)), са нормативима Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у образовању и Факултета ([Правилник о мастер академским студијама, 2023](#)), као и вишегодишњим добрим академским праксама усмереним на унапређење и контролу квалитета наставе на Филозофском факултету у Нишу.

Студијски програм МАС Социолог у социјалној заштити реализован је кроз три врсте рада: класичну наставу (предавања и вежбе), студијски истраживачки рад студената уз који је предвиђена и консултативна настава у виду индивидуалног рада са студентом (обавља је наставник из изабране области завршног рада као и методолог). Програм се савладава полагањем пет предмета од чега је један обавезни (Социјална заштита) док су четири предмета изборна, а бирају се од укупно седамнаест предмета, распоређених у четири изборна блока. Први изборни блок подразумева да се студент определи за изучавање менаџмента у социјалној заштити, медијације или истраживања у области социјалне заштите. Предмети распоређени у остала три изборна блока тичу се друштвених проблема или друштвених група релевантних са становишта социјалне заштите. Мастер академске студије Социолог у социјалној заштити окончавају се завршним (мастер) радом, коме претходи студијски истраживачки рад у функцији припреме за израду мастер рада (в. [Табела 5.1.А – Распоред предмета по семестрима и годинама студија](#)).

Настава у оквиру студијског програма Мастер академске студије Социолог у социјалној заштити је организована у складу са планом и распоредом наставе (предавања, вежбе, консултативна настава, менторски рад) који су објављени пре почетка одговарајућег семестра ([Прилог 5.2.](#)). На седницама Већа департмана за социологију почетком сваког семестра проверава се покривеност наставе расположивим академским кадром ([Прилог 5.2.2 План извођења наставе и распоређивања наставника и сарадника на студијским програмима свих нивоа студија Филозофског факултета Универзитета у Нишу у академској 2023/2024. у пролећном семестру](#)). Настава на Студијском програму се реализује ангажовањем дванаест наставника запослених у матичној установи и три наставника ангажованих

са других факултета. У посматраном периоду није било значајнијих одступања од првобитног плана рада и распореда часова. Реализација плана наставе је праћена на редовним седницама Већа департмана за социологију.

Креирање Студијског програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити мотивисано је идејом да се студенти социологије специјализују за обављање стручних послова у области социјалне заштите попут: 1. организације и координације развоја социјалне заштите у установама социјалне заштите, као и у локалној и широј заједници; 2. аналитичких послова у институцијама социјалне заштите; 3. истраживачког рада у области социјалне заштите; 4. евалуације мера спроведених у области социјалне заштите; 5. медијације у социјалној заштити. Руководећи се потребом да студенти стекну компетенције за наведене послове, реализација Студијског програма подразумева употребу разноврсних наставних метода прилагођених типу и исходима предмета: поред класичних предавања, присутне су дискусије о прочитаној литератури, индивидуалне и групне презентације, квантитативна и квалитативна анализа података, анализа јавних политика и релевантних закона, симулација медијације, анализа медијације, евалуација мера социјалне политике итд. Настава је претежно интерактивна и усмерена на подстицање студената на размишљање и креативност, самосталност у раду и примену стечених знања. На примеру предмета Медијација у социјалној заштити може се показати како наставни метод омогућава остваривање исхода предмета: *исход предмета – студент познаје карактеристике и могућности примене различитих модела и стилова медијације; оспособљен је да препозна медијабилне сукобе и води поступак медијације; наставни метод – симулација медијације и анализа симулације медијације.*

Мали број уписаних студента и велика понуда изборних предмета омогућила је да се настава готово потпуно индивидуализује кроз тзв. менторски систем наставе. Такав начин извођења наставе, под условом да је брижљиво планиран у складу са програмом и прилагођен циљевима предмета, свакако више доприноси академској самосталности и развоју истраживачких компетенција студената него класична фронтална настава. Заправо, таква настава је у највећој могућој мери интерактивна и подстицајна за студенте, развија креативност, самосталност у раду и примену стечених знања. Томе погодује и чињеница да су наставници кроз деловање Центра за социолошка истраживања, оријентисани на спровођење низа емпиријских истраживања, па настава, осим теоријских основа, обухвата и резултате емпиријских истраживања и примере из праксе.

Силабуси сваког појединачног предмета на Студијском програму мастер академских студија Социолог у социјалној заштити уређени су према формату и стандардима националног акредитационог тела, што значи да дефинишу садржаје који се изучавају на курсу као и методе наставе и оцењивања. Поред тога, садрже: основне податке о предмету – назив, година, број ЕСПБ бодова, услове за приступање слушању предмета; податке о наставницима на предмету; циљеве и исходе

предмета; начин организације наставе и број часова активне наставе; податке о уџбеницима, односно обавезној и допунској литератури и начин оцењивања.

Формат силабуса је такав да су најдетаљније представљени циљеви, садржај и исходи предмета, као и списак коришћене литературе. Нешто мање детаљно су представљене методе наставе, а најмање простора је посвећено опису метода и критеријума оцењивања. Увид у силабусе предмета на програму омогућава процену усклађености циљева и исхода предмета са методама наставе и оцењивања. Анализа силабуса упућује на закључак да су циљеви и исходи усклађени док су методе оцењивања за поједине исходе учења могле бити експлицитније. На почетку наставе наставници детаљно информишу студенте о исходима, садржају, литератури као и о експлицитним критеријумима оцењивања.

Праћење и обезбеђивање квалитета наставног процеса у оквиру Студијског програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити обавља се на редовним седницама Већа Департмана за социологију кроз конструктивну расправу наставника и сарадника и међусобни подстицај, одговорима на захтеве Комисије за обезбеђење квалитета на нивоу Факултета и периодичним Извештајима о раду који се упућују управи Факултета (в. на пример [Прилог 5. 3. Извештај о раду за 2024](#)). Значајан механизам обезбеђења квалитета наставе представља и низ одредби норматива (Прилог 5.3.1 [Ближи критеријуми за избор у звања наставника на Универзитету у Нишу, 2020](#)) којима се уређује начин избора у наставничка звања и подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника, укључујући и константно позитивно вредновање квалитета наставе у студентској евалуацији. Студентска евалуација која се систематски спроводи вреднује више аспеката квалитета студија. Према сумарним резултатима последње евалуације за школску 2024/2025. годину, студенти су најбоље проценили оцењивање (4,36), и то посебно аспекте транспарентности и објективности, затим квалитет наставних материјала (4,31) који су оценили као корисне и доступне. Истовремено, сегмент наставе је нешто ниже вреднован (3,21), са највећим варијацијама у погледу континуитета учења и мотивације студената. Таква расподела оцена указује на различит степен задовољства у односу на поједине елементе наставне праксе. Релативно високе оцене у сегментима оцењивања и наставних материјала сведоче да студенти углавном препознају транспарентност и доследност у примени критеријума вредновања знања, као и доступност наставних ресурса неопходних за учење и у специфичним организационим околностима школске 2024/2025. године. Нешто ниже оцене за квалитет наставе сведоче о томе да студенти веома критички сагледавају наставу у свим њеним аспектима (укључујући и специфичности адаптације наставе постојећим условима који је овом приликом примењен) (в. шире [Прилог 5.1. Извештај о самовредновању квалитета наставе на Филозофском факултету у Нишу за академску 2024/2025. годину - мастер академске студије](#)).

6) SWOT анализа

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
○ Наставници и сарадници имају висок степен научно-стручне и методичке компетентности за квалитетно извођење наставе (+++) ○ Већинска покривеност наставе сопственим кадровским потенцијалом (+++) ○ Информације о студијским програмима и плановима, као и о терминима и плановима реализације наставе (распоред часова, распоред полагања испита и термини консултација наставника и сарадника), доступне су и редовно ажуриране (+++) ○ Јасно дефинисани циљеви и исходи предмета (+++) ○ Употреба разноврсних метода наставног рада које су углавном добро усаглашене са исходима учења (++) ○ Редовно и систематско праћење реализације наставе и предузимање активности на корекцији уочених недостатака (+++) ○ Студентска евалуација свих релевантних аспеката наставног процеса је редовна и одвија се у сваком семестру (+++)	○ Недовољно развијени механизми контроле квалитета оцењивања (++) ○ Недовољно уједначени захтеви различитих комисија за оцену и одбрану мастер радова (++) ○ Нема мастер радова из области менаџмента и медијације у социјалној заштити (два важна исхода студијског програма и потенцијалних области запошљавања) (++)
Могућности	Опасности
○ Филозофски факултет у Нишу има значајни кадровски и организациони капацитет за континуирано и систематско методичко усавршавање наставника и сарадника (+++) ○ Постоје велике могућности индивидуализације професионалних профила студената кроз изборне предмете које нуде други департмани (+++) ○ Солидна опремљеност учионица савременим средствима за рад и за иновирање наставних метода (++)	○ Снижавање критеријума квалитета наставе и оцењивања у условима уписивања студената на мастер студије без пријемног испита, због “борбе” за студенте, а у актуелном контексту финансирања високог образовања (++) ○ Недовољно препозната социолошка експертиза која битно утиче на смањивање броја уписаних студената (+++) ○ Ниска мотивисаност студената услед неповољних трендова у запошљавању (++) ○ Слабљење аналитичких компетенција у

○ Добра институционализована сарадња и умреженост Филозофског факултета са сродним институцијама у земљи и региону (+++) ○ Солидна опремљеност библиотеке и приступ електронским ресурсима (+++) ○ Боља институционализација професије на основу све веће потребе за аналитичком и истраживачком експертизом социолога (+++) ○ Потенцијал да се наставни садржаји унапреде кроз корекцију плана и програма на основу резултата екстерне анализе квалитета компетенција социолога (+++)	корист стицања практичних вештина које олакшавају запошљавање (++)
---	--

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 5

Реализација Студијског програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити испуњава све критеријуме стандарда 5. Међутим, због недовољног интересовања кандидата за упис овај програм неће бити поново акредитован.

Показатељи и прилози за стандард 5

Прилог 5.1. Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса

Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника

Прилог 5.2.2. План извођења наставе и распоређивања наставника и сарадника на студијским програмима свих нивоа студија Филозофског факултета Универзитета у Нишу у академској 2025/2026. у пролећном семестру

Прилог 5.3.2. Извештај о раду за 2024

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставе на Департману за социологију остварује се адекватном селекцијом и подстицањем професионалног развоја наставника и сарадника задужених за реализацију наставе на Мастер академским студијама социолог у социјалној заштити. Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се континуираним планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентно усавршавање и развој у области наставе и научноистраживачког рада, као и адекватном евалуацијом квалитета њиховог рада. За реализацију студијског програма Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити обезбеђено је наставно особље са потребним научним и стручним квалификацијама.

а) Опис

Бројне активности на Департману за социологију усмерене су ка обезбеђивању компетентног наставног кадра за реализацију наставе на Мастер академским студијама социолог у социјалној заштити.

Приликом избора и заснивања радног односа наставника и сарадника, поштују се све прописане процедуре регулисане [Законом о високом образовању, Препорукама Националног савета за високо образовање](#) и другим донетим документима као што су [Правилника о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача](#) (Службени гласник Републике Србије, бр. 24/2016. и 21/2017) који су донети на националном нивоу и обавезујући су за све факултете (Службени гласник Републике Србије, бр. 24/2016. и 21/2017), који су донети на националном нивоу и обавезујући су за све факултете.

У реализацији процедуре избора наставника и сарадника на Департману за социологију поштују се и одбредбе правних аката донетих на нивоу Универзитета у Нишу и Филозофског факултета. Ове процедуре регулисане су следећим правним актима: [Статутом Универзитета, Статутом Факултета, Правилником о условима и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Нишу, Ближим критеријумима за избор у звања наставника Универзитета у Нишу, Правилником о избору у звања наставника и сарадника Филозофског факултета у Нишу, Правилником о условима, начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа сарадника Филозофског факултета у Нишу, Правилником о избору у звања сарадника Филозофског факултета у Нишу, Правилником о допунском раду наставника](#) и другим релевантним актима.

Приликом избора наставника и сарадника Департмана за социологију поштује се устаљена факултетска процедура, као и критеријуми за избор у звања

дефинисани *Правилником о поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника и сарадника Филозофског факултета* и Ближим критеријумима за избор у звања наставника Универзитета у Нишу. Наведени критеријуми приликом избора наставника и сарадника предмет су сталног критичког преиспитивања и повременог модификовања ради подстицања наставног кадра на развој личних потенцијала и остваривање научних резултата. Квантификација научноистраживачких резултата за друштвено-хуманистичке науке који се узимају у обзир приликом избора наставника и сарадника врши се сходно одредбама актуелног [Правилника о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача](#) („Службени гласник Републике Србије“, бр. 24/2016. и 21/2017). Наведени документи су јавни и доступни оцени стручне и шире јавности. Поступци и услови за избор наставника и сарадника подложни су периодичној измени и усклађивању.

[Правилником о стандардима и поступцима обезбеђења квалитета](#) дефинисани су поступци обезбеђивања квалитета у погледу научних и стручних, педагошких и личних компетенција наставника и сарадника, а који обухватају: вођење адекватне кадровске политике, прецизно дефинисање и поштовање критеријума за избор наставника и сарадника ([Правилник о избору наставника и сарадника](#)), систематско праћење и подстицање научноистраживачког и стручног рада и развијање и усавршавање педагошких и методичких компетенција наставника и сарадника.

Квалитет наставника и сарадника на Мастер академским студијама Социолог у социјалној заштити обезбеђује се адекватним планирањем и јавним поступком избора наставника и сарадника у циљу провере њиховог квалитета. Фазе кроз које пролазе кандидати приликом избора у звање и заснивање радног односа наставника или сарадника јавне су и отворене, доступне и подложне испитивању, праћењу и провери како стручне, тако и шире јавности. У процедури избора поштују се прописани услови и поступци оцењивања научноистраживачке и педагошке активности и компетентности наставника и сарадника. У складу са Законом вреднују се сва четири аспекта рада наставника – резултати научноистраживачког рада (сходно звању), ангажовање у развоју наставе и делатности Факултета, резултати педагошког рада наставника или сарадника, и за наставнике, резултати у обезбеђивању научно-наставног подмлатка на Факултету. Индикатори квалитета сваког од ових аспеката јасно су дефинисани и спецификовани Правилником о избору наставника и сарадника Филозофског факултета у Нишу. О испуњености услова за избор академска и шира јавност може се информисати увидом у *Извештаје* којим се наставници и сарадници предлажу за избор у звања, а који су доступни на Интернет страници Факултета (<https://www.filfak.ni.ac.rs/izbor-u-zvanja?start=0>). Јавност се може упознати преко странице Факултета и о другим активностима

везаним за изборну процедуру наставника, као што су подаци о приступним предавањима (уведеним од 2018. године, <https://www.filfak.ni.ac.rs/pristupna-predavanja>) за кандидате који се по први пут бирају у наставничка звања, којим се посебно вреднују педагошке способности и смисао за наставни рад кандидата за избор у наставничко звање.

Студијски програм Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити реализује 12 наставника (7 наставника у звању редовног професора, 2 наставника у звању ванредног професора и 3 наставника у звању доцента, а један избор за звање доцента је току) и 5 сарадника (у звању истраживач приправник) са Департмана за социологију. Поред тога, неке изборне предмете реализују наставници и сарадници са других департмана Филозофског факултета у Нишу, нарочито са Департмана за социјалну политику и социјални рад, као и са Правног факултета Универзитета у Нишу ([Табела 7.1 Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи](#) и [Табела 7.2 Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи](#)). Број наставника одговара потребама студијског програма и усклађен је са бројем предмета и бројем часова на тим предметима. Број сарадника одговара потребама студијског програма и довољан је да покрије укупан број часова наставе. Структура наставног особља према звањима на Департману за социологију доступна је на адреси: <https://www.filfak.ni.ac.rs/nastavno-osoblje>.

Научне и стручне квалификације наставног особља на Мастер академским студијама Социолог у социјалној заштити одговарају образовно-научној области и нивоу њихових задужења. Сваки наставник има најмање пет референци из уже научне области из које изводи наставу на студијском програму. Подаци о наставницима и сарадницима (CV, избори у звања, референце) доступни су јавности на Интернет страници факултета, а саставни део ових података чини и *Књига наставника*, односно научне и стручне квалификације наставника. Профилом сваког наставника на страници факултета обухваћен је и комплетан списак публикованих референци наставника до кога се долази линком који води ка апликацији НПАО – Научне публикација и уметничке референце академског особља Универзитета у Нишу (на пример, <https://npao.ni.ac.rs/filozofski-fakultet/290-milos-jovanovic/290-milos-jovanovic>).

Праћење и оцењивање квалитета научноистраживачке и стручне активности наставника и сарадника на Мастер академским студијама Социолог у социјалној заштити врши се редовно у поступцима њиховог избора и именовања, где се посебно вреднују резултати научног и истраживачког рада наставника, у складу са одговарајућим прописима и актима Факултета. Праћење квалитета остварује се и преко обавезе наставника да крајем године подносе извештаје о научном и стручном усавршавању који се разматрају и усвајају на седници Департмана за социологију и седници Наставно-научног већа. Наставници и сарадници дају свој допринос и у погледу стручног усавршавања. Они су били

иницијатори, учесници или реализатори различитих програма усавршавања наставника, а ради развијања сопствене педагошке и дидактичко-методичке компетентности похађали су курсеве, округле столове, трибине, предавања и друге видове обука организованих унутар Факултета, Универзитета или других научних и стручних база са којима Факултет и његови запослени сарађују.

Компетентност наставника и сарадника на Мастер академским студијама Социолог у социјалној заштити утврђује се и прати и на основу других показатеља. Наставници и сарадници учествовали су или учествују на научноистраживачким пројектима, на којима постижу запажене резултате. Наставници и сарадници на Мастер академским студијама социолог у социјалној заштити су ангажовани и на пројекту: *Социо-културни аспекти демографске реродукције у југоисточној Србији и могућности изградње пронаталитетске националне стратегије*, Огранак САНУ у Нишу, 0-19-17 (руководилац пројекта проф. емеритус Љубиша Митровић). На овом пројекту учествовали су наставници: проф. др Наталија Јовановић, проф. др Данијела Гавриловић, проф. др Лела Милошевић Радуловић и доц. др Јелена Петковић. Сви наставници и сарадници учествовали су на интерним пројектима који се низ година спроводе на Филозофском факултету и учествују тренутно на интерном пројекту који се реализује на Департману за социологију под називом „Социологија, наука, настава и тржиште рада у сусрет 55. годишњици рада Филозофског факултета Универзитета у Нишу“ (руководилац проф. др Јелена Божиловић Љупковић).

Наставници и сарадници на Мастер академским студијама Социолог у социјалној заштити учествовали су на бројним међународним и домаћим научним конференцијама, научним и стручним скуповима (опширније Професионално и стручно усавршавање наставника – [Извештај о раду Филозофског факултета за 2025. годину](#).) Учешће наставника и сарадника на националним и интернационалним скуповима, као и публикување радова у домаћим и и страним референтним часописима показатељи су квалитета наставног кадра на Мастер академским студијама Социолог у социјалној заштити. Листа публикованих радова наставника и сарадника Департмана за социологију даје увид у њихово континуирано персонално инвестирање у професионални развој и стицање нових компетенција неопходних за унапређивање квалитета наставног рада.

Наставници и сарадници константно развијају своје компетенције и оспособљавају се за виши ниво планирања, организовања, вођења и контроле наставног процеса, овладавања интерактивним методама наставног рада, праћења и оцењивања рада студената, као и за унапређивање примене најсавременијих информационо комуникационих и дидактичких средстава у наставном раду. Процена квалитета педагошких и дидактичко-методичких способности наставника и сарадника редовно се остварује у поступцима

њиховог избора и именовања у звања, где се посебно евалуирају: допринос кандидата развоју наставе и других делатности Факултета, резултати њиховог педагошког рада и резултати постигнути у обезбеђивању и развоју научно-наставног подмлатка. Студентски парламент даје своју оцену педагошког рада наставника и сарадника, која је неизоставни део изборне процедуре. Редовно праћење и процењивање педагошког рада наставника врши се и кроз редовне студентске евалуације крајем сваког семестра током академске године. Извештаји о квалитету педагошког рада наставника и сарадника који проистичу из ових евалуација показују да је овај сегмент међу студентима, на пример, током последње евалуације добио високу оцену у односу на све испитиване индикаторе и за све наставнике и сараднике који реализују наставу на Мастер академским студијама Социолог у социјалној заштити. Такав тренд био је присутан и у претходним извештајима, који указује на висок ниво педагошке оспособљености, као и дидактичке и методичке компетентности наставног кадра на Департману за социологију.

Поред оцене педагошког рада наставника и сарадника на Мастер академским студијама Социолог у социјалној заштити, оцењују се и други елементи педагошког рада дефинисани *Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета*, као што је ангажман наставника у ваннаставним активностима, стручним пројектима, учешће у развијању и осавремењивању постојећих силабуса на студијским програмима, конципирање и креирање нових силабуса наставних предмета. Наставници на Мастер академским студијама Социолог у социјалној заштити учествовали су у различитим активностима којима се унапређује њихов педагошки и научно-истраживачки рад: научна и стручна предавања, јавне трибине, округли столови, свечане академије, предавања по позиву, семинари, стручне конференције, истраживачки и развојни пројекти. Напредовању у овом погледу допринели су и различити споразуми и протоколи о сарадњи између Филозофског факултета и академског особља са различитим професионалним удружењима и организацијама којима је главни циљ покретање заједничких пројеката.

Научно и стручно усавршавање наставника и сарадника на Мастер академским студијама Социолог у социјалној заштити делом се финансира средствима Факултета, према утврђеном финансијском плану ([Финансијски план за 2026](#)). Финансијским планом који се усваја на Наставно-научном већу обухваћен је тачан износ средстава који се наставницима и сарадницима одобрава за усавршавање и који им је у току једне календарске године на располагању. Део свог професионалног усавршавања наставници и сарадници финансирају из сопствених прихода. По обављеном усавршавању не дужем од пет дана запослени има обавезу подношења писменог извештаја Финансијској служби Филозофског факултета, а у случају студијског боравка дужег од пет дана

запослени подноси детаљан извештај на усвајање Наставно-научном већу. Финансијским извештајем за претходну годину документује се износ средстава утрошен на стручна усавршавања наставника и сарадника на Департману за социологију. Обезбеђује се и део финансијских средстава за школарине студентима докторских студија запослених у звањима сарадника (који студирају изван Факултета) или ослобађање од школарине сарадника који студирају на Филозофском факултету. Финансијски извештаји указују на то да обим ових средстава није усклађен са потребама за усавршавање наставника и сарадника. Стога су ради постизања високог квалитета наставника и сарадника неопходна већа финансијска улагања. Недовољна мотивисаност за усавршавање наставника са експертизом потребном у овој области услед малог броја студената који уписују овај програм резултирала је и одлуком Департамана за социологију да овај студијски програм не реакредитује.

6) SWOT анализа

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
○ Услови избора наставника и сарадника прецизно су одређени (у складу са предлогом критеријума Националног савета за високо образовање), а целокупан поступак избора доступан је јавности. +++ ○ Наставни кадар, према броју и квалитету, усклађен је са потребама реализације наставних и научних активности на Студијском програму. +++ ○ Наставу изводи компетентан, педагошки, дидактички и методички оспособљен наставни кадар с одговарајућим академским референцама. +++ ○ Јасно дефинисана политика праћења квалитета наставника и сарадника, праћење и вредновање истраживачких и педагошких способности наставника и сарадника. +++ ○ Наставници и сарадници објављују радове у реномираним међународним часописима. +++ ○ Стална дугорочна политика селекције наставничког и истраживачког подмлатка. +++ ○ Присутна је тежња наставника и	○ Недовољна, често граничена финансијска средства за континуирано усавршавање наставника и сарадника у иностранству. +++ ○ Критеријуми за избор у звања наставника и сарадника често се мењају. +++ ○ Могућа необјективност студената у процени педагошког рада наставника и сарадника услед сумње у анонимност анкетирања. ++ ○ Недовољна мотивисаност за усавршавање наставника са експертизом потребном у овој области услед малог броја студената који уписују овај програм +++ ○ • Недовољна мотивисаност за усавршавање наставника са експертизом потребном у овој области услед малог броја студената који уписују овај програм. +++

сарадника ка сталном побољшању научне, стручне и методичке компетентности. +++ ○ Перманентна едукација и усавршавање наставника +++ ○ Уважавање мишљења студената о педагошком раду наставника и сарадника. +++ ○ Учешће у домаћим и међународним пројектима и програмима мобилности наставника и сарадника. +++ ○ Резултати и активности наставника и сарадника у образовним и развојним пројектима међународног карактера. +++ ○ • Повезаност наставног кадра са различитим професионалним удружењима на реализацији заједничких или сопствених пројеката. ++	
Могућности	Опасности
○ Наставници и сарадници на Мастер академским студијама Социолог у социјалној заштити имају могућности за мобилност и студијска путовања у циљу стручног усавршавања и сарадње на пројектима са колегама са сродних студијских програма у земљи и иностранству. +++ ○ Интензивирање већ успостављене регионалне повезаности и сарадње Департмана за социологију Филозофског факултета у Нишу са сродним студијским програмима у циљу побољшања квалитета наставе. +++ ○ Интензивније усавршавање наставника и сарадника у иностранству. +++ ○ Укључивање младих дипломираних социолога, социјалних радника, мастера и доктора наука из дијаспоре који раде у струци у програме сарадње и размене. ++	○ Преоптерећеност неких наставника и сарадника часовима и другим активностима онемогућава адекватно научно и стручно усавршавање. ++ ○ Незадовољавајућа економска ситуација и недовољан прилив средстава од оснивача која би се усмерила ка научном и стручном усавршавању кадрова. ++ ○ Недоступност фондова Европске Уније за усавршавања наставника и сарадника у дужем временском периоду (3 месеца, 6 месеци). ++ ○ Део наставника и сарадника, због специфичности научне области и малог броја референтних међународних часописа, објективно није у могућности да публикује радове, посебно у оним признатим на светским листама што их онемогућава у напредовању у виша звања. ++ ○ Неиспуњавање критеријума за избор у звања наставника на Студијском програму може угрозити функционисање овог програма. ++ ○ Мали број студената који уписује овај програм демотивише наставнике да се усавршавају у области +++

Предлог мера и активности за унапређивање квалитета стандарда 7

Реализација Студијског програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити испуњава све критеријуме стандарда 7. Међутим, због недовољног интересовања кандидата за упис овај програм неће бити поново акредитован.

Показатељи и прилози за стандард 7

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

Стандард 8: Квалитет студената

Квалитет студената се обезбеђује се селекцијом кандидата приликом уписа на Факултет, јавно и у складу са прописима, праћењем и оцењивањем рада студената током наставе, проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената, као и предузимањем адекватних мера, уколико је то неопходно.

а) Опис

Мастер академске студије Социолог у социјалној заштити акредитоване су 2018. године, на иницијативу Департмана за социологију и Филозофског факултета у Нишу, да би се одговорило на потребе тржишта рада. Информације о структури, циљевима и исходима програма, налазе се на сајту Филозофског факултета, заједно са информацијама о акредитацији и дозволи за рад (www.filfak.ni.ac.rs; <https://www.filfak.ni.ac.rs/studije/master/sociolog-u-socijalnoj-zastiti>). На сајт се, такође, редовно постављају и ажурирају вести о упису студената, начину студирања и оцењивању. Поред тога, информације о Мастер академским студијама Социолог у социјалној заштити налазе се у информатору који је доступан на истом сајту (<https://upis.filfak.ni.ac.rs/kljucna-rec/master-akademske-studije>).

Све информације о упису студената на Мастер академским студијама Социолог у социјалној заштити благовремено се постављају на сајт факултета и на огласним таблама у згради Филозофског факултета. Начин селекције и услови уписа прецизно су утврђени [Законом о високом образовању](#), [Статутом Универзитета у Нишу](#), [Правилником о упису студената на студијске програме Универзитета у Нишу](#), [Статутом Филозофског факултета у Нишу](#). Конкурс за пријем студената објављују Универзитет у Нишу и Филозофски факултет на својим сајтовима. Мастер академске студије Социолог у социјалној заштити могу уписати сва лица са завршеним Основним академским студијама социологије (у бодовној вредности од 240 ЕСПБ), а све информације о томе доступне су на линку <https://upis.filfak.ni.ac.rs/master-akademske-studije/programi/sociolog-u-socijalnoj-zastiti>.

За упис студената у прву годину мастер академских студија Наставно-научно веће Факултета именује Централну комисију за спровођење пријемног испита на нивоу Факултета и комисије за диференцијалне испите и сачињавање ранг-листе на студијском програму. Комисије на студијским програмима састављене су од три члана и три заменика, а у комисији за сачињавање ранг листе један члан је представник студената. Предлог састава Централне комисије на нивоу Факултета утврђује декан, а усваја Наставно-научно веће, док се предлог комисија на студијским програмима утврђује на седницама Већа департмана, а усваја Наставно-научно веће.

Редослед кандидата за упис у прву годину Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити утврђује се на основу просечне оцене студената на Основним

академским студијама социологије. Право уписа у прву годину Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити стичу кандидати који су рангирани у оквиру броја одобреног решењем о акредитацији студијског програма. Кандидати се могу уписати у статусу студента који се финансира из буџета Републике Србије (статус буџетског студента) или студента који сам финансира студије (статус самофинансирајућег студента) у зависности од квоте предвиђене за упис кандидата.

Једнакост и равноправност по свим основама (раса, пол, етничко, национално, социјално порекло, сексуална оријентација, вероисповест, политичко и друго мишљење, статус стечен рођењем, имовинско стање, сензорни или моторни хендикеп) су начела која се примењују приликом селекције кандидата, чиме се спречава дискриминација. [Статутом Филозофског факултета](#) такође је утврђена заштита студената од дискриминације (Извод из Статута – заштита права студената).

Наставници и сарадници који су ангажовани на студијском програму на првим часовима упознају студенте са правилима студирања, циљевима студијског програма и исходима учења, методама реализовања наставе, правилима оцењивања и са тим да активно учествовање у настави доноси одређени број поена који утиче на формирање коначне оцено, што је дефинисано [Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту \(Прилог 8.2\)](#). Такође, студенти су упознати са тим да су часови предавања и вежби обавезни. У [Правилнику](#) који је доступан на сајту Филозофског факултета описани су: начин оцењивања на испиту, могући облици предиспитних обавеза и начин њиховог оцењивања, поступак у случају приговора студента на оценоу или поништавање положеног испита и заштита права студената. Студенти су унапред обавештени о терминима испита и провере знања, а зарад јавности и објективности оцењивања, студенти имају право на образложење оценоу и бодовања и увид у писани рад (тест, есеј).

Све релевантне информације налазе се у књигама предмета Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити, доступној на сајту Факултета (https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1FStcuy5BZO7CjPut_kJCzQBjZpRfl_bJ).

Редовним анкетавањем студената на крају сваког семестра обезбеђује се увид у понашање наставника и сарадника током оцењивања. Услови студирања на мастер студијама на Филозофском факултету оцењени су позитивно и на задовољавајућем су нивоу ([Прилог 5.1](#); [Прилог 10.26](#)).

Квалитет студената обезбеђује се континуираним праћењем њиховог рада и на основу поена које стичу предиспитним обавезама и на испиту. Успешно савладавање програма из наставних предмета носи одређени број ЕСПБ, који је еквивалентан просечном радном оптерећењу студената за тај предмет. Предмети на Мастер академским студијама Социолог у социјалној заштити могу се савладати на основу радног оптерећења чији је еквивалент 6 ЕСПБ, студијски истраживачки рад на основу оптерећења чији је еквивалент 10 ЕСПБ, а завршни рад на основу оптерећења

чији је еквивалент 20 ЕСПБ. Програм студија је савладан након што се оствари 60 ЕСПБ.

Када је реч о наставним предметима, успешност студената у њиховом савладавању изражава се поенима – од 51 (минималан број поена за прелазну оцелу) до 100 (максималан број поена) за сваки предмет. Студенти се оцењују оценама од 5 (еквивалент броју поена од 0 до 50) – није положила/положио, до 10 (еквивалент броју поена од 91 до 100) – изузетан/изулетна. Начин стицања поена објашњен је у силабусима, који су доступни и на сајту Филозофског факултета (https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1FStcuy5BZO7CjPut_kjCzQBjZpRfl_bJ).

Оцена изражава укупан успех студената у различитим облицима провере знања, које у различитој сразмери учествују у укупној оцелу. Минималан број поена које студент може да стекне испуњавањем предиспитних обавеза током наставе је 30, а максималан 70. Минималан број поена које студент може да стекне полагањем завршног испита је 30, а максималан 70 поена.

Департман за социологију редовно анализира и унапређује методе и критеријуме за оцењивање студената по предметима, прати пролазност студената по предметима и годинама студија ([Табела 8.1](#) и [Табела 8.3](#)), стопу успешности студената ([Табела 8.2](#)), а у случају одређених неправилности и ниске/превисоке пролазности, предузимају се одређене мере ([Прилог 8.3](#)).

Уколико Комисија за унапређење квалитета, односно радна група за осигурање квалитета наставе, утврди да је дошло до одступања у погледу процедура оцењивања или дође до приговора студената, [Центар за унапређење и контролу квалитета](#) даје предлог декану, продекану или управнику Департмана за социологију, да у складу са *Статутом Филозофског факултета* и *Правилником о оцењивању*, примене одговарајуће мере за побољшање квалитета оцењивања (корекција програма предмета, литературе, услова за полагање испита или односа наставника према студенту). По потреби закључци и предлози мера могу се усвајати на Наставно-научном већу факултета.

У обезбеђење квалитета студената укључена је и Канцеларија за развој каријере и подршку студентима, која се поред базичне делатности каријерног вођења, бави и потребама и проблемима студената и пружа подршку онима који се суочавају са различитим потешкоћама током студирања. У циљу квалитетног усвајања знања наставници и сарадници Департмана за социологију су доступни студентима на консултацијама у кабинету и онлајн.

б) SWOT анализа

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
○ Процедура уписа студената на мастер	○ Мали број пријављених кандидата за

академске студије Социолог у социјалној заштити је јасно дефинисана и доследно се примењује. +++ ○ Обезбеђена је једнакост и равноправност студената у сваком погледу, укључујући и студенте са посебним потребама. +++ ○ Постоји континуирана подршка студентима у погледу каријерног вођења и решавања проблема везаних за студије. ++ ○ Све информације о студијама доступне су и редовно се ажурирају на сајту и огласној табли Факултета. +++ ○ Процедуре и критеријуми оцењивања студената јавно су доступни. +++ ○ Центар за унапређење квалитета континуирано врши анализу метода и критеријума оцењивања по предметима, програмима, годинама и предлаже корективне мере за превазилажење недостатака. +++ ○ Континуирано се прати и анализира пролазност студената по предметима, као и објективност и принципијелност наставника у процесу оцењивања. ++ ○ Број студената на Студијском програму у складу је са кадровским, просторним и техничким могућностима Факултета.+++	упис на студијски програм. +++ ○ Недовољно прецизан систем награђивања студената који постигну изванредне резултате током студирања. ++
Могућности	Опасности
○ Промоција социолошке експертизе у области социјалне заштите у јавности ++ ○ Унапређивање сарадње с институцијама ради запошљавања свршених студената социологије на пословима социјалне заштите. ++ ○ Промоција мастер академских студија социологије. ++	○ Слабо интересовање кандидата за упис на Студијски програм мастер академских студија Социолог у социјалној заштити ○ Отежано запошљавање дипломираних социолога. +++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 8

Реализација Студијског програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити испуњава све критеријуме стандарда 8. Међутим, због недовољног интересовања кандидата за упис овај програм неће бити поново акредитован.

Показатељи и прилози за стандард 8

Табела 8.1. Преглед броја студената по степенима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) за све студијске програме по годинама студија

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената

Прилог 8.2. Правилник о оцењивању

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Унутрашње јединице Филозофског факултета, на првом месту Департман за социологију и Библиотека, воде рачуна да уџбеници и друга литература неопходна за успешно овладавање знањима и компетенцијама предвиђеним студијским програмом буду обезбеђени и доступни студентима Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити.

а) Опис

Водећи рачуна о најновијим и најрелевантнијим научним достигнућима у области социологије, врши се континуирана набавка нових научних публикација, као и одржавање постојећих у фонду који задовољава потребе студената мастер академских студија, али и запослених. Целокупан процес се води стандардима квалитета литературе, уџбеника и библиотечких и информатичких ресурса, уз уважавање установљених поступака за праћење и унапређивање њиховог квалитета. Стандарди квалитета литературе, уџбеника и библиотечких и информатичких ресурса на Факултету, као и мере и поступци за праћење и унапређивање њиховог квалитета, дефинисани су [Статутом Факултета, Правилник о уџбеницима и монографијама](#) Универзитета у Нишу (бр. 166/1-10-01 од 11.06.2025), и [Правилник о издавачкој делатности](#) Универзитета у Нишу (усвојен: 05.10.2022).

Првенствени критеријум којим се Дапартман води јесте да целокупна литература наведена у књигама предмета буде доступна или у Библиотеци, или у електронском формату (када се ради о књигама, уџбеницима и чланцима који имају отворени приступ). Литература која је дефинисана као основна је уобичајено доступна на српском језику, док су одређене јединице које чине ширу литературу доступне и на другим језицима. Када је реч о библиотечком фонду и његовом обухвату и приступачности, требало би истаћи да студенти имају могућност да претрагу доступних библиотечких јединица врше на лицу места у библиотеци, или пак преко COBISS система за електронску претрагу каталога публикација, доступног на адреси: <https://plus.cobiss.net/cobiss/sr/sr/search/cobib?lib=ffnis>. На веб страници Библиотеке су такође доступни: билтен књига разврстан по годинама почевши до 2010. године до актуелне године, засебна секција за претраживање издања Факултета, као и препорука за релевантне електронске сервисе који су доступни студентима.

Библиотека Филозофског факултета у Нишу поседује фонд који својим обимом и квалитетом, сразмерно броју и структури корисника, одговара потребама праћења и унапређења образовног, истраживачког и научног рада студената свих нивоа студија, као и наставника, сарадника и истраживача запослених на Факултету. Фонд се перманентно допуњује путем куповине нових издања, разменом са другим библиотекама, преко пројекта Министарства културе „Откуп књига за библиотеке“ и

путем поклона од издавача и аутора ([Табела 9.1](#)). Тренутно, Библиотека Филозофског факултета располаже са 33 835 књига, од тога 20 162 књига на српском језику и 8 773 на енглеском језику, а остатак на другим језицима. Део овог фонда књига који је релевантан за сам програм чине библиотечке јединице које покривају две академске области, социологију и социјалну политику и социјални рад. Укупан број јединица ових двеју области је 2 376. У фонду су заступљени реномирани домаћи научни часописи, док су бројни часописи из области друштвених наука на страним језицима доступни преко KoBSON-а ([Табела 9.1 Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи, Прилог 9.2 Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на Факултету](#)). Библиотека набавља штампане домаће научне часописе на предлог Департмана за социологију. Страни часописи су доступни у електронском облику преко сервиса KoBSON. Студенти могу приступити сервису са рачунара на факултету, а запослени, као и стипендисти Министарства науке, имају приступ и од куће уз одговарајуће лиценце.

Правилником о уџбеницима Универзитета у Нишу прецизирано је да су за поштовање стандарда квалитета уџбеника и других наставних средстава у погледу садржаја, структуре, обима и стила, као и њихове усклађености са специфичностима студијских програма и појединачних курсева, одговорни органи управљања и стручни органи Факултета. Сходно томе, стандарди у погледу квалитета уџбеника и наставних материјала утврђени су [Правилником о уџбеницима и монографијама Филозофског факултета](#), и [Правилником о издавачкој делатности](#).

[Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета](#) предвиђене су мере и поступци за праћење и вредновање квалитета уџбеника и других наставних материјала, а периодична анкетирања студената садрже питања која се односе на обим, квалитет и савременост препоручене литературе. Поред решења о акредитацији студијских програма, којима је потврђено да је задовољен и овај аспект стандарда за акредитацију студијских програма, о квалитету у овој области сведочи и чињеница да Факултет има низ правилника и општих аката који чине институционални оквир за праћење, евалуацију и унапређење квалитета литературе и уџбеника. Организација и рад Библиотеке уређени су *Статутом Факултета* и [Правилником о систематизацији послова](#), док је *Правилником о стандардима и поступцима обезбеђења квалитета* утврђено да се квалитет библиотечких ресурса обезбеђује редовном контролом квалитета рада библиотеке, сталним богаћењем библиотечког фонда, развојем библиотечке делатности, и иновирањем библиотечког пословања кроз имплементацију нових технологија. Сваке године, Финансијским планом Факултета утврђују се потребна средства за развој библиотечког фонда и библиотечких ресурса.

Број запослених у Библиотеци, као и врста и ниво њихове стручне спреме, усклађени су са националним и европским стандардима за пружање ове врсте услуга. У Библиотеци Факултета запослено је укупно пет библиотекарки и једна књижничарка. Све библиотекарке имају високу стручну спремину из друштвено-

хуманистичке области и филологије, као и положен стручни испит за библиотекарке. Библиотекарке имају лиценце потребне за рад у систему *COBISS*, које су стекле похађањем одговарајућих курсева у Народној библиотеци Србије (за каталогизацију монографских и серијских публикација, за каталогизацију чланака и некњижне грађе, за израду нормативних записа и електронску позајмицу). Стручно усавршавање библиотекара у протеклом периоду било је важан аспект унапређења квалитета. Поред семинара, обука и web-семинара у оквиру TEMPUS пројекта и рада у COBISS-у, библиотекарке су похађале и друге радионице и семинаре у области коришћења информационих технологија и развијања библиотечких ресурса.

Библиотека Филозофског факултета отворена је за студенте од 8 до 19:30 часова. Један део фонда (референтне публикације, енциклопедије, речници, приручници, часописи, докторске и магистарске тезе и једини, односно последњи примерци монографских публикација) доступан је студентима за рад у читаоници, а остали део фонда студенти могу позајмљивати на 15 дана. За потребе научноистраживачког рада наставника и сарадника Факултета, библиотека обавља међубиблиотечку позајмицу из других библиотека. Библиотека сарађује са матичном Универзитетском библиотеком „Светозар Марковић“ у Београду, са Народном библиотеком Србије, Универзитетском библиотеком „Никола Тесла“ у Нишу која је задужена за стручну помоћ и координацију рада свих факултетских библиотека Универзитета у Нишу, са Универзитетском библиотеком у Крагујевцу, Библиотеком Филозофског факултета у Новом Саду и другим библиотекама. Библиотека Факултета члан је Заједнице високошколских библиотека Србије.

Простор којим Библиотека располаже је у односу на претходни циклус самовредовања значајно проширен. Накадашњих 119m² који су припадали Библиотеци су представљали слабост која није омогућавала даљи развој фонда и унапређивање квалитета услуга. Нови простор у који је Библиотека пресељена обухвата 193m², што је значајно проширење. Уз то, библиотека је опремљена намештајем и полицама које су функционалније, па је поред већег простора који има на располагању, повећана и функционална употребљивост тог простора. Тиме је добијено више места за седење, али и индивидуалније позиције за кориснике Библиотеке. Ипак, овим проширењем нису решене сви недостаци, јер остаје проблем везан за простор за смештање књига, па је један део библиотечког фонда и даље смештен у орманима који се налазе у неколико учионица.

Филозофски факултет у Нишу обезбеђује студентима неопходне информатичке ресурсе за савлађивање градива: потребан број рачунара одговарајућег квалитета, другу информатичку опрему, приступ интернету и осталу комуникациону опрему. Рачунарски центар Филозофског факултета опремљен је и организован тако да обезбеди квалитетно функционисање локалне рачунарске мреже, која је део академске мреже Србије, као и целокупне електронске опреме која се користи у наставним, научним и стручним активностима Факултета. Организација, статус и рад Рачунарског центра уређени су [Статутом Факултета](#), [Правилником о](#)

организацији и систематизацији радних места. Рачунарски центар опремљен је савременим уређајима и брине о функционисању компјутерске и електронске опреме на Факултету. Комплетна листа рачунарске и електронске опреме на Факултету дата је у Табели 9.2 - Попис информатичких ресурса. У наставне и научно-образовне сврхе, студентима и наставном особљу Факултета су на располагању три рачунарске учионице са укупно 70 (30+20+20) места, 24 мултимедијалне сале за едукацију са укупно 1.500 (од 10 до 200) места, две свечане сале и два амфитеатра. Филозофски факултет располаже и салом која поседује опрему за студије на даљину (110 места). За потребе наставе и научноистраживачког рада користи се видео пројектори, којима је опремљена свака просторија која се користи за наставу, као и десктоп и лаптоп рачунари, принтери и скенери. Сви рачунари у учионицама су прикључени на интернет мрежу.

У обезбеђивању квалитета Стандарда 9 значајно место имају активности усмерене на популацију студента којима су осим рачунара у рачунарским учионицама на располагању и услужни рачунари који се налазе у приземљу зграде Факултета. На овим рачунарима је уз највиши ниво безбедности омогућено коришћење једног USB порта за флеш меморије. Такође, сви студенти Филозофског факултета имају отворене е-mail адресе на *G Suite* платформи и налоге за коришћење апликације „е-Индекс“ која сваком студенту омогућава преглед уписаних семестара, положених испита, уплата за школарину, увид у распоред испита, распоред часова, пријаву испита, попуњавање евалуационих анкета и сл. Информације о рачунарском центру Факултета доступне су на интернет страници: <https://www.filfak.ni.ac.rs/organizacija/racunarski-centar>.

6) SWOT анализа

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
○ Постоји добро развијен институционални оквир (правилници и општи акти Факултета и Универзитета у Нишу) за праћење и унапређење квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса +++ ○ Већина предмета је у задовољавајућој мери покривена одговарајућим уџбеницима и дидактичким средствима ++ ○ Библиотечки фонд по обиму и квалитету одговара броју и структури корисника ++ ○ Квалитет библиотечког фонда, особља библиотеке, организације рада и доступности библиотечких ресурса је	○ Недостатак простора опремљеног рачунарима који се не би користио у наставне сврхе, већ би омогућавао студентима да слободно и према индивидуалним потребама користе информатичке ресурсе +++ ○ Мањи број библиотечких јединица на страним језицима у односу на доступну литературу на српском језику ++ ○ Проблеми у вези са темпом обнављања рачунара и пратеће опреме и набавке најновијих лиценцираних софтвера +++

одличан. Факултет има одличан потенцијал и за даљи развој ових библиотечких ресурса +++ ○ Библиотечки фонд се развија у складу са потребама студијских програма и научноистраживачких пројеката. Набавка уџбеника и литературе врши се на захтев Већа департмана и у складу са утврђеним потребама +++ ○ Постоје одговарајући информатички ресурси, како у погледу броја рачунара и пратеће опреме, тако и у погледу могућности приступа интернету и коришћења одговарајућих информација (базе података, часописи у електронском облику) ++ ○ * Квалитет информатичких ресурса значајно је унапређен у протеклом периоду +++	
Могућности	Опасности
○ Могућност лаког праћења и провере квалитета свих аспеката овог стандарда, захваљујући јасним и мерљивим параметрима +++ ○ Мотивисаност наставника и сарадника да у краћим интервалима преиспитују квалитет литературе и уџбеника у силабусима, на основу различитих показатеља у реализацији студијског програма, укључујући и резултате студентских анкета +++ ○ Велике могућности приступа електронским информацијама преко KoBSON сервиса ++ ○ Довољан број и повољна квалификациона структура запослених у Библиотеци и Рачунарском центру +++ ○ Постоји одличан потенцијал за даље унапређење квалитета информатичких ресурса ++	○ Слаба заинтересованост студената основних студија за уписивање овог студијског програма и конкурентност других програма

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9

Реализација Студијског програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити испуњава све критеријуме стандарда 9. Међутим, због недовољног интересовања кандидата за упис овај програм неће бити поново акредитован.

Показатељи и прилози за стандард 9

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса

Прилог 9.1. Општи акт о уџбеницима

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи (са редним бројевима)

Стандард 10: Квалитет управљања Департманом за социологију и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања Департманом за социологију који реализује мастер академске студије Социолог у социјалној заштити и квалитет ненаставне подршке постиже се јасним успостављањем ингеренција и одговорношћу свих чланова Департмана и особља за ненаставну подршку. Квалитет управљања и квалитет ненаставне подршке прати се непрекидно, једнако као што се и константно проверава рад персонала задуженог за његово обезбеђивање.

а) Опис

Под квалитетом управљања Департманом за социологију подразумева се постојање савремено конципиране организационе структуре, уз јасно разграничене надлежности и одговорности, као и прецизно дефинисан делокруг рада чланова Департмана. Наставни и сараднички кадар, који чини Департман за социологију, активно реализује наставни процес и учествује у научноистраживачким активностима у оквиру области социологије.

Унутрашња организација Департмана регулисана је [Статутом](#) и општим актима Факултета. Ова регулатива усклађена је са [Законом о високом образовању](#) и [Статутом Универзитета у Нишу](#). Департман своје образовне и научноистраживачке активности остварује кроз:

- извођење наставе и реализацију студијског програма студија социологије;
- спровођење научноистраживачких пројеката у оквиру организационе јединице за научноистраживачку делатност (Центар за социолошка истраживања).

Статут Филозофског факултета дефинише [Веће Департмана за социологију](#) као стручни орган Департмана. Начин рада, поступци, као и надлежности и одговорности овог тела уређени су [Статутом](#), [Правилником о организацији и систематизацији послова на Филозофском факултету](#), [Правилником о раду Филозофског факултета](#), као и уговорима о раду запослених. Према члану 33 [Статута](#), управљање Департманом поверено је управнику. Декан Факултета именује и разрешава управника из реда наставника Департмана, на основу предлога Већа департмана. Мандат управника траје три године. Истовремено, Веће департмана именује секретара Департмана на период од једне године.

Састав Већа департмана чине наставници који су у радном односу на Факултету и распоређени на Департману за социологију (<https://www.filfak.ni.ac.rs/nastavno-osoblje>). Ово тело доноси одлуке у оквиру својих надлежности већином гласова присутних чланова. За пуноважност одлучивања неопходно је присуство више од половине од укупног броја чланова. Седницама Већа департмана руководи управник. Уколико је управник одсутан, седнице води наставник кога он овласти. Секретар

Департмана води записник са седница. Све одлуке, предлоге, мишљења и закључке потписује управник, након чега се они прослеђују надлежним органима и службама Факултета, укључујући Наставно-научно веће Факултета.

Опис надлежности Већа департмана на нивоу мастер академских студија обухвата следеће активности:

- израду предлога студијских програма мастер академских студија;
- утврђивање предлога распореда наставе, укључујући предавања и вежбе за текућу школску годину;
- формулисање предлога наставног плана;
- анализу и разматрање успеха студената;
- одобравање тема мастер радова, именовање ментора, као и формирање комисија за оцену и одбрану мастер рада;
- именовање комисија за еквиваленцију мастер студијских програма, доношење одлука о признавању испуњених обавеза и положених испита, као и о укупном броју стечених ЕСПБ бодова, уз обављање и других послова у складу са [Законом](#) и [Статутом](#).

У процесу обезбеђења квалитета студијских програма и наставе, студентима мастер нивоа омогућено је учешће у раду Департмана. Њихово учешће нарочито долази до изражаја у питањима која се односе на реформу студијских програма, унапређење ефикасности студирања, утврђивање броја ЕСПБ бодова, као и у другим темама значајним за студенте.

У циљу јачања активне улоге студената у функционисању Факултета, студенти социологије имају своје представнике у [Студентском парламенту](#). Путем овог тела они остварују своја права и штите своје интересе. Начин избора представника, састав и надлежности Студентског парламента прописани су члановима 103, 104, 105 и 106 [Статута](#) Факултета.

Када је реч о организацији ненаставне подршке, на Факултету није формирана посебна организациона јединица која би се бавила искључиво пословима везаним за мастер академске студије Социолог у социјалној заштити. Уместо тога, функционише јединствени Секретаријат Факултета у оквиру којег делују:

- Секретар
- Кабинет Декана
- Служба за наставу и студентска питања
- Служба за мастер и докторске студије
- Служба за опште и правне послове
- Финансијска служба и
- Техничка служба.

На челу сваке од побројаних служби налази се шеф службе који непосредно координира рад и одговоран је за успешну реализацију задатака. Секретаријат Факултета има укупно 54 лица, од којих 10 ради на основу уговора о раду на

одређено време ([Табела 10.1](#)). За директну сарадњу са студентима Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити у оквиру Службе за мастер и докторске студије задужена је [Симонида Пејчић](#), дипломирани социолог, запослена као самостални стручно-технички сарадник за студије и студентска питања.

У целини, ненаставно особље Факултета чине стручно оспособљени појединци који обезбеђују ефикасну подршку реализацији свих студијских програма. Организација рада и систематизација послова у Секретаријату уређене су [Правилником о систематизацији радних места на Факултету](#). У случају премештања запослених из једне службе у другу, као и на друга радна места у оквиру исте службе, поступци и услови уређени су [Правилником о раду](#) и уговорима о раду, у складу са [Законом](#).

Квалитет управљања и ненаставне подршке на свим нивоима студија, укључујући мастер академске студије, обезбеђује се кроз систематично и плански организовано праћење, редовну супервизију и израду периодичних извештаја о раду запослених у факултетским службама. Истовремено се спроводи континуирано вредновање рада органа пословођења и служби. У том процесу примењују се и подстицајне и корективне мере, као и активности усмерене на унапређење радних способности ненаставног особља. Све наведено дефинисано је [Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета Филозофског факултета у Нишу](#). Посебно је значајно да наставници, студенти и ненаставно особље имају могућност да процењују рад и деловање управљачког и ненаставног кадра. У оквиру овог процеса, Факултет придаје нарочиту пажњу праћењу односа управљачког и ненаставног особља према студентима. Такође се вреднују њихова мотивисаност, заинтересованост, одговорност и степен професионалности у раду са студентима.

Факултет примењује различите облике стимулативног награђивања како би подржао запослене. Као пример може се навести увећање зараде на основу остварених радних резултата. Поред тога, посебна пажња посвећује се унапређењу квалификационе структуре запослених, кроз омогућавање различитих облика континуираног стручног усавршавања.

Праћење, контрола и процена рада ненаставног особља у надлежности су секретара Факултета и шефова појединачних служби. Поступци за унапређење рада, као и дисциплинске мере у случају повреде радних обавеза, уређени су [Правилником о раду](#) и уговорима о раду, у складу са [Законом](#). Све наведене активности успостављене су са циљем стварања услова за развој културе квалитета, компетентности и високог степена професионалности у раду. Истовремено, оне доприносе унапређењу односа ненаставног особља према студентима и другим корисницима услуга.

За праћење и вредновање рада ненаставног особља користе се подаци који се прикупљају из периодичних извештаја о раду стручних служби, као и резултати студентских евалуација. Ови подаци достављају се декану, продеканима, секретару Факултета и *Комисији за унапређење квалитета*. Резултати анкетирања студената

приказани су у [Прилогу 10.26](#), док су примери упитника доступни на интернет страници Факултета.

У летњем семестру школске 2025/26. године обављено је последње обимно пропитивање студентске популације о квалитету рада управе и ненаставне подршке. Од укупно 604 студента који су одговарали на постављена питања у анкети, било је и 42 студента социологије са сва три нивоа студија (основне, мастер и докторске студије). Генерално посматрано, резултати студентске евалуације показују да студенти социологије високо вреднују управљање Филозофским факултетом, као и подршку коју добијају од надлежних стручних служби. У њиховим исказима преовлађује општи позитиван утисак о институционалном функционисању, уз исказану осетљивост за питања организационе ефикасности, доступности информација и комуникације. У целини је позитивно вреднован рад ненаставних служби и услове функционисања Факултета. Рад управе оцењен је просечном оценом 3,94, рад библиотеке оценом 4,31, рад службе за наставу и студентска питања оценом 4,27, рад рачунарског центра оценом 4,12, рад финансијске службе оценом 4,15, рад правне службе оценом 4,09 и услови рада и одржавања простора оценом 4,37. Укупни просек свих оцена је 4,18 и виши је од општег факултетског просека.

Оцењујући највишим оценама услове рада и одржавања простора (4,37), као и труд библиотекара (4,31) и службе за наставу и студентска питања (4,27), студенти социологије показали су да посебно вреднују инфраструктурне услове, доступност литературе и организацију свакодневне административне подршке. Високе оцене имају и финансијска служба (4,15), рачунарски центар (4,12) и правна служба (4,09). Најнижом оценом процењен је рад управе (3,94). Распон додељених оцена указује на релативно уједначену структуру резултата и одсуство већих осцилација у процени различитих сегмената система.

За разлику од других подузорака, у пратећим коментарима студената социологије приметна је нешто израженија склоност ка ширем вредновању институционалне функционалности и организационе структуре. Уочава се релативно јасна потреба за већом прегледношћу информација и ефикаснијом организацијом комуникације. Студенти повремено указују да поједине управне процедуре делују непотребно сложено или да информације нису увек довољно систематизоване, што може отежати сналажење у свакодневним административним обавезама. Посебно се издваја потреба за јаснијим и централизованијим моделом информисања.

Однос запослених према студентима позитивно је вреднован. Професионалност, коректност и спремност службеника да помогну студентима препознају се као значајан позитиван аспект институционалног функционисања. То указује да се евентуалне примедбе пре свега односе на организацију система, а не на квалитет непосредне комуникације са службама.

Студенти очекују једноставнији приступ административним процедурама и прегледније дигитално окружење, нарочито када је реч о информацијама које се односе на студентске обавезе, рокове и административне поступке.

У конкретне могућности за побољшање функционисања институције убрајају: даље унапређење организације информисања и комуникационе структуре, оптимизацију административних процедура (већа транспарентност и поједностављивање механизма коришћења), развој функционалнијег дигиталног окружења, јачање комуникације између служби и студената, као и очување добрих пракси високо оцењених служби. Студентима социологије посебно је значајно да информације које се односе на студентске обавезе, рокове и административне поступке буду јасно систематизоване и лако доступне, како би се смањила могућност нејасноћа и додатног административног оптерећења студената. Пожељно је, оцењују студенти, додатно унапредити дигиталне сервисе, централизовати најважније административне информације и обезбедити лакши приступ процедурама које се односе на свакодневне студентске обавезе. Корисно би било развити прегледнији модел дигиталног информисања и унапредити комуникационе канале кроз које студенти добијају административна обавештења.

б) SWOT анализа

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
○ Овлашћења управника департмана и секретара јасно су утврђена релевантним актима установе, пре свега <i>Статутом</i> +++ ○ <i>Статут Факултета</i> прецизно дефинише организациону поставку департмана +++ ○ Надлежности и одговорности Већа Департмана у области мастер академских студија Социолог у социјалној заштити јасно су утврђене +++ ○ Студентима је омогућено учешће у раду Већа Департмана, посебно у питањима која се односе на студијски програм, наставни процес и ефикасност студирања на мастер студијама +++ ○ Ненаставно особље обучено је и компетентно за квалитетно пружање подршке реализацији Студијског програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити +++ ○ Успостављена је ефикасна и развијена	○ Укљученост студената у рад департмана и Факултета није оптимална, што може да произведе недовољно уважавање њихових предлога, примедби и специфичних потреба у организацији наставе и наставног процеса ++ ○ Периодична преоптерећеност ваннаставних служби (упис студената, крај школске године, пријава испита, овера семестра и сл.) ++

комуникација између управника департмана, секретара и Службе за мастер и докторске студије +++ ○ Квалитетно управљања и ненаставна подршка базирају се на континуираном праћењу, студентским евалуацијама, као и примени стимулативних и корективних мера усмерених ка ненаставном особљу +++ ○ Периодично анкетирање којим се процењује студентско мишљење о раду управљачког и ненаставног особља +++ ○ У оквиру <i>Службе за мастер и докторске студије</i> примењују се савремена технолошка решења која доприносе већој ефикасности рада ++	
Могућности	Опасности
○ Могуће је увести обавезне програме едукације за ненаставно особље у области законске регулативе високог образовања, као и унапређења комуникације са студентима +++ ○ Подношење полугодишњег извештаја о раду од стране ненаставног руководиоца којим се вреднује рад запосленог на основу дефинисане радне обавезе по уговору о раду. Извештај треба да садржи просечну оцену о раду запосленог, као и предлог стимулативних мера у циљу повећања радне ефикасности. ++ ○ Подстицање студената на интензивније праћење и оцену рада управљачког и ненаставног особља ++ ○ Увођење савременијих метода за систематско оцењивање квалитета рада стручних служби и квалитета управљања ++	○ Ограничени финансијски ресурси Факултета, као последица неповољне економске ситуације у земљи услед деловања унутрашњих и спољашњих чинилаца (кризе, ратни сукоби и сл). ++ ○ Угрожена аутономије факултета неочекиваним и непримереним политичким одлукама надлежних државних институција +++ ○ Непланирана кретања у области запошљавања у јавном и приватном сектору ++ ○ Недовољна сарадња студената мастер студија Соцолог у социјалној заштити са студентском службом када је у питању прикупљање информација о њиховом радном искуству, пословним способностима и сл. ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10

Реализација Студијског програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити испуњава све критеријуме стандарда 10. Међутим, због недовољног интересовања кандидата за упис овај програм неће бити поново акредитован.

Показатељи и прилози за стандард 10

Табела 10.1. Број ненаставних радника запослених са пуним или непуним радним временом у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

Прилог 10.2б. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби (Упитник 1 и Упитник 2)

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

а) Опис

Департман за социологију Филозофског факултета у Нишу располаже задовољавајућим просторним капацитетима за извођење наставе на Мастер академским студијама Социолог у социјалној заштити. За извођење наставе на располагању су прилагођене учионице, сале за предавања (амфитеатри), рачунарске учионице, кабинети, библиотека и читаоница. Департман у наставном процесу користи и доступне информационо-комуникационе технологије Филозофског факултета у Нишу, што је нужно за квалитетну реализацију наставних активности и развој професионалних компетенција студената Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити. Департману за социологију доступни су сви сопствени и уговором обезбеђени просторни капацитети Филозофског факултета у Нишу, укупне површине 7.704 m² ([Табела 11.1: Укупна површина са површином објекта](#)).

Поред сопственог простора којим Факултет располаже, за реализацију наставног процеса и научно-истраживачког рада расположиви су и додатни просторни ресурси Универзитета у Нишу и Електронског факултета. Просторни капацитети су додатно унапређени у односу на претходни циклус самовредновања, и то реорганизацијом постојећих просторија и ослобађањем дела простора који је раније користио Природно-математички факултет. Оваквом реорганизацијом створени су повољнији услови за реализацију наставних и научно-истраживачких активности. У складу са укупним бројем студената и потребом координације наставе између различитих департмана, одређене просторије које се раније нису користиле за реализацију наставе, сада су доступне и прилагођене за реализацију наставних програма (учионица 3; 4; 101; 102; и 435).

У случају потребе реализације наставе на даљину, департману за социологију је на располагању и сала Факултета која поседује опрему за студије на даљину. Такође, доступан је и велики број апликација које омогућавају и олакшавају реализацију наставе на даљину (Google Meet, Zoom, Google Classrooms апликација).

Департман за социологију располаже адекватном техничком опремом, информационом инфраструктуром и мултимедијалним средствима у наставном процесу на мастер академским студијама Социолог у социјалној заштити. За реализацију наставе доступни су рачунари, лаптопови, школске табле, беле табле и интерактивне табле, видео-пројектори и платна за пројекцију, телевизори, звучници, фотокопир апарати, штампачи и скенери, савремена опрема за видео-конференције, као и друга техничка и мултимедијална средства ([Табела 11.2: Листа](#)

[опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду](#)).

У претходном периоду, Факултет је функционално прилагодио једну просторију у телевизијски студио који је опремљен савременом аудио-видео опремом (Blackmagic камере, студијски микрофони, монтажни рачунар, расвета, телепромтер, green screen и друга продукциона опрема). Ова просторија је доступна за снимање и обраду наставних материјала, презентације и продукцију различитих образовних и научних садржаја.

Унапређени су библиотечки капацитети Филозофског факултета кроз проширење простора намењеног смештају и чувању библиотечке грађе. Створени су бољи услови за организацију и доступност библиотечког фонда чиме се поспешује подршка наставном процесу, стручној и аналитичкој припреми студената Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити, као и професионалном развоју наставног особља.

Библиотека Филозофског факултета обезбеђује и приступ релевантним научним и стручним електронским базама података. Базе су доступне како наставницима и сарадницима, тако и студентима Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити у циљу унапређења наставног процеса, анализе савремених проблема социјалне политике и социјалне заштите, као и израде семинарских и мастер радова. Приступ овим ресурсима (савременој домаћој и међународној научној продукцији), олакшава израду предиспитних активности, семинарских и мастер радова, као и реализацију научноистраживачких пројеката ([Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе](#)).

Студентима и особљу Департмана за социологију омогућено је коришћење услуга Рачунарског центра, као и скриптарнице при Факултету (фотокопирање, штампање, скенирање, нарезивање CD и DVD материјала). Доступан је и бежични интернет (WiFi) на читавом простору факултета, као што су и рачунари (и рачунарске учионице) доступни студентима и студенткињама за коришћење по потреби. Наведени ресурси омогућавају несметан приступ дигиталним садржајима и информационо-комуникационим технологијама, чиме се адекватно подржава реализација наставних, научних и других образовних активности.

6) SWOT анализа

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
○ Усклађеност просторних капацитета са укупним бројем студената социологије којима Депатман располаже; +++ ○ Усклађеност савремене техничке и информационе опреме са потребама	○ Центар за социолошка истраживања при Департману за социологију тренутно не располаже засебном просторијом, што у извесној мери отежава несметано спровођење научно истраживачких

Департмана за извођење наставе и научно истраживачког рада; (+++) ○ Техничко-технолошка опремљеност простора намењених настави и научно-истраживачком раду је на врло задовољавајућем нивоу; +++ ○ Инфраструктура Факултета омогућава спровођење наставе на даљину (опремљене сале и дигиталне платформе за онлајн наставу); +++ ○ Омогућен је несметан приступ дигиталним ресурсима при реализацији наставе и научноистраживачког рада због покривености простора Факултета бежичном интернет мрежом (WiFi); ++. ○ Доступност услуга Рачунарског центра наставницима и студентима, као и расположивост скриптарнице при Факултету; ++	активности; +++ ○ Постојећи капацитет библиотеке није у потпуности прилагођен потребама студената што може отежати реализацију академских обавеза у току семестара као и у време испитних рокова; ++ ○ Ограничена доступност рачунарских учионица студентима за самостални рад; ++ ○ Већи број наставника и сарадника дели кабинете што може утицати на научну продукцију и менторски рад; ++ ○ Делимични инфраструктурни изазови, попут оштећености крова Факултета, могу утицати на функционалност простора и квалитет услова за рад; ++
Могућности	Опасности
○ Просторне ресурсе могуће је проширити коначним исељавањем Департмана за хемију Природно-математичког факултета. Те просторије могу бити адаптиране за потребе научно-истраживачких активности, па се може оформити просторија за рад Центра за социолошка истраживања; (+++) ○ У плану је даљи развој и унапређење капацитета за спровођење наставе на даљину; (+++) ○ Развој сарадње са установама социјалне заштите, организацијама цивилног друштва и другим релевантним институцијама може допринети унапређењу практично оријентисаних садржаја и професионалних компетенција студената; (++) ○ Унапређење софтверске инфраструктуре кроз куповину лиценцираних Microsoft пакета за рачунарску опрему намењену студентима и наставном особљу Департмана за социологију. (+++)	○ Финансирање Факултета у значајној мери заснива се на средствима оснивача, што ограничава флексибилност и динамику унапређења просторних и техничких капацитета, због чега је од посебног значаја очување сопствених извора финансирања Факултета; (+++) ○ Ограничена финансијска средства за редовно одржавање и замену информационо-комуникационе опреме; (++) ○ Старост зграде Факултета и потреба за континуираним инвестиционим и текућим одржавањем представљају значајан финансијски издатак; (+++)

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11

Реализација Студијског програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити испуњава све критеријуме стандарда 11. Међутим, због недовољног интересовања кандидата за упис овај програм неће бити поново акредитован.

Показатељи и прилози за стандард 11

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

У оквиру Департмана за социологију, студенти мастер академског програма Социолог у социјалној заштити представљају важне субјекте у процесима самовредновања и континуираног унапређења квалитета студија, као и укупног рада Департмана и Факултета у целини. Њихово активно учешће заснива се на савременим принципима високог образовања и релевантним европским смерницама, које подразумевају партнерски однос између студената, наставног и ненаставног особља у процесима обезбеђивања и унапређења квалитета.

а) Опис

Учешће студената мастер академског програма Социолог у социјалној заштити у процесима самовредновања и контроле квалитета рада обезбеђује се њиховим укључивањем у процесе одлучивања на Факултету, као и у поступке евалуације наставног процеса и свих субјеката који учествују у његовој реализацији. То се остварује пре свега кроз институционалне механизме, односно путем чланства у студентским организацијама и релевантним телима високошколске установе, као и кроз системско вредновање квалитета рада Департмана и Факултета у целини, које се реализује сваке године, анкетирањем свих студената мастер студија. Имајући то у виду, извесно је да ставови, мишљења и искуства студената представљају значајне изворе података за унапређење студијског програма и наставног процеса, као и основу за креирање и спровођење мера за унапређење квалитета.

Улога студената у наведеним процесима утемељена је у нормативним актима установе, укључујући [Статут Филозофског факултета Универзитета у Нишу](#), [Правилник о стандардима и поступцима за обезбеђивање квалитета Филозофског факултета Универзитета у Нишу](#) (члан 14), као и друга релевантна акта која уређују област обезбеђења квалитета. Овим актима студенти се препознају као равноправни партнери у развоју академске заједнице, а њихово укључивање у процесе самовредновања и провере квалитета остварује се кроз три основна облика деловања:

- Активно учешће представника студената у раду студентских организација, као и органа управљања и стручних тела Факултета и Универзитета надлежних за обезбеђење и унапређење квалитета рада установе;
- Учешће студената у свим релевантним фазама процеса самовредновања рада Департмана и Факултета у целини;
- Укључивање студената у различите наставне, академске и институционалне активности усмерене на континуирано унапређење квалитета наставе и студијских програма.

Наведене облике учешћа студената даље ћемо конкретизовати кроз приказ појединачних начина њиховог укључивања у процесе самовредновања и унапређења квалитета.

Први облик учешћа студената у процесима самовредновања и обезбеђивања квалитета остварује се кроз њихову заступљеност у органима управљања и стручним телима Факултета, надлежним за праћење, вредновање и унапређење квалитета рада Департмана за социологију и Факултета у целини. На тај начин студентима је омогућено да директно и непосредно учествују у доношењу одлука и разматрању питања од значаја за квалитет студијског процеса.

Студенти су заступљени у више кључних тела Факултета, укључујући Наставно-научно веће Филозофског факултета ([Прилог 13.1](#)), Савет Факултета ([Прилог 13.2](#)), Центар за унапређење квалитета и у оквиру њега Комисија за унапређивање квалитета ([Прилог 13.1](#)), као и Дисциплинску комисију и Комитет за професионалну етику. Учествојући у раду наведених органа и тела, представници студената равноправно су укључени у расправљање и одлучивање о питањима од посебног значаја за студенте и функционисање Факултета. Ово се нарочито односи на области као што су: обезбеђивање квалитета наставе, правила студирања, план и календар рада, уписна политика, реформе студијских програма, анализа ефикасности студирања, утврђивање броја ЕСПБ бодова, као и измене нормативних аката, избор органа пословођења и планирање финансијских активности.

Такође, значајан сегмент студентског учешћа у овим процесима остварује се и кроз рад студентских организација, посебно кроз Студентски парламент који представља кључан институционални облик организовања студената. Студентски парламент функционише аутономно и јавно, а у оквиру својих надлежности, утврђених Статутом Факултета (члановима 103–106) и релевантним законским прописима ([Законом о високом образовању](#) и [Законом о студентском организовању](#)), бира представнике студената који учествују у раду органа и тела Факултета. На тај начин обезбеђује се континуирана артикулација ставова студентске популације, њихово укључивање у процесе доношења одлука, као и двосмерна комуникација између студената и управљачких структура.

Други значајан облик укључивања студената мастер академског програма Социолог у социјалној заштити у процесе самовредновања и обезбеђивања квалитета остварује се кроз њихово активно учешће у свим релевантним фазама евалуације наставног процеса и укупног рада Департмана и Факултета. Овај облик учешћа заснива се пре свега на систематском прикупљању података о квалитету студија путем студентских анкета, које се реализују у складу са одредбама [Правилника о студентском вредновању квалитета студија Универзитета у Нишу](#). Анкетирање се спроводи анонимно и периодично, по правилу на крају семестра, у електронској форми, што омогућава студентима лакшу доступност упитника, једноставнији приступ и попуњавање путем различитих уређаја и факултетских налога, као и дужу

временску доступност, доприносећи већем обухвату и објективности добијених резултата.

Евалуација квалитета наставног процеса реализује се на нивоу појединачних предмета и обухвата универзалне параметре за све нивое студија, укључујући процену: 1. квалитета наставе на предмету, 2. квалитета наставног материјала, 3. објективности оцењивања и 4. квалитета наставног особља (наставника и сарадника). ([Упитник за вредновање квалитета наставног процеса за предмет – за студенте свих нова студирања](#))

Поред тога, студенти учествују и у вредновању квалитета студијског програма у целини, при чему студенти завршних година мастер студија дају процене у односу на кључне аспекте студирања, као што су: 1. исходи учења и квалитет наставног процеса, 2. квалитет уџбеника, литературе и доступних библиотечких и информатичких ресурса, 3. ефикасност управљања Факултетом и квалитет ненаставне подршке, 4. квалитет простора и опреме и 5. улогу студената у самом процесу самовредновања и провери квалитета. ([Упитник за вредновање квалитета студијског програма на високошколској установи – за студенте завршних година основних и мастер академских студија](#))

Треба напоменути то да анкетни упитници омогућавају и давање додатних коментара у наративној форми, чиме се студентима пружа могућност да укажу на питања која нису обухваћена анкетама, као стандардизованим инструментима евалуације. Сви прикупљени подаци представљају основу за израду извештаја о самовредновању, спровођење SWOT анализа и планирање мера усмерених ка континуираном унапређењу квалитета наставе, студијских програма и услова студирања.

С обзиром на релативно мали број студената на мастер академским студијама, резултати анкетања приказују се обједињено на нивоу свих департмана, чиме се обезбеђује потпуна анонимност испитаника и поузданост добијених података. Према резултатима последњег циклуса евалуације реализованог децембра 2025. године ([Извештај о самовредновању квалитета наставе на Филозофском факултету у Нишу за академску 2024 / 2025. годину – мастер академске студије](#)), као кључне предности наставног процеса издвајају се: доступност наставника за консултације и академску подршку студентима; благовремена доступност наставних материјала и дигитална подршка учењу; транспарентност, правичност и доследност система оцењивања; развијена комуникација између наставника и студената, као и присутност консултативних (редовних и ванредних) видова рада. Међу уоченим изазовима указује се на потребу за даљим унапређењем динамике наставних и испитних активности (с обзиром на специфичности делимично измењене организације наставног процеса у претходном периоду) и развојем интерактивних облика наставе. Управо у том правцу усмеравају се и даље активности институције у

оквиру континуираног циклуса праћења и унапређења квалитета наставе на мастер студијама.

Резултати анкетирања, анализе и предложене мере доступни су студентима, наставном и ненаставном особљу, као и широј јавности путем извештаја о самовредновању који се објављују на интернет страници Факултета, чиме се омогућава транспарентност целокупног процеса.

Трећи значајан облик укључивања студената Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити односи се на њихово активно укључивање у различите институционалне, академске и наставне активности усмерене на континуирано унапређење квалитета наставног процеса и студијских програма. Овај облик учешћа остварује се првенствено кроз ангажовање студената у раду [Центра за унапређивање квалитета](#), што је партнерски организовано у сарадњи и координацији са Студенстким парламентом. Као чланови Комисије за унапређење квалитета и одговарајућих радних група, које делују у оквиру Центра, представници студената активно учествују у обради и интерпретацији резултата евалуација, доприносе предлагању мера за унапређење успешности студирања, квалитета наставног процеса и укупног рада установе, које се затим имплементирају у оквиру континуираног циклуса обезбеђивања квалитета.

Такође, подршка студентима у процесима самовредновања и унапређења квалитета обезбеђује се и кроз рад [Канцеларије за развој каријере и подршку студентима](#). Ова организациона јединица пружа подршку студентима у решавању различитих питања од значаја за њихово студирање, разматра студентске иницијативе и подстиче њихово активно укључивање у академске и институционалне активности, чиме додатно доприноси јачању њихове улоге у процесима обезбеђивања и унапређења квалитета рада установе.

Поред учешћа у формалним телима и стручним органима, студенти Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити доприносе унапређењу квалитета и кроз различите академске и институционалне активности. То укључује истраживачки оријентисан рад, организацију трибина и радионица, као и ангажовање у иницијативама усмереним на унапређење наставних програма и побољшање просторно-техничких услова рада. Посебан облик њиховог доприноса огледа се у могућности ангажовања студената као демонстратора у настави, под менторством наставника, што им омогућава непосредно укључивање у наставни процес и активан допринос његовом унапређењу. Студенти су на тај начин активно укључени у процесе перманентног осмишљавања, реализације развоја и евалуације студијских програма у оквиру курикулума и развој метода оцењивања.

б) SWOT анализа

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
○ Успостављен институционални оквир који омогућава систематично, транспарентно и континуирано учешће студената у процесима самовредновања и унапређења квалитета рада Департамента и Факултета у целини. +++ ○ Активно учешће студената у рад студентских организација, пре свих Студентског парламента. +++ ○ Активно и институционализовано учешће представника студената у рад органа управљања и стручних тела Факултета (Наставно-научно веће, Савет, Центар за унапређење квалитета, Комисија за унапређење квалитета, Дисциплинска комисија, Комитет за професионалну етику). +++ ○ Континуирана и систематска евалуација наставног процеса и студијских програма. +++ ○ Анкетирање студената спроводи се електронски анонимним форматом, који омогућава објективне и репрезентативне податке. +++ ○ Учесће студената обухвата све фазе процеса самовредновања, од прикупљања података, преко њихове анализе и интерпретације, до представљања резултата и предлагања мера. +++ ○ Висок ниво задовољства студената системом оцењивања, доступношћу наставних материјала и дигиталних ресурса, као и наставника и сарадника за консултације и академску подршку. +++ ○ Реализација активности ван формалних тела (истраживачки рад, трибине, радионице, иницијативе за унапређење наставних програма и просторно-техничких услова). ++ ○ Могућност непосредног укључивања студената мастер студија у наставни процес као демонстратора, под менторством наставника. Тиме се постиже већа могућност перманентног праћења и осмишљавања развоја	○ Прилично мали број студената на мастер студијама, што ограничава могућност детаљне анализе по департамента и потенцијално смањује анонимност при појединачним предметима. +++ ○ Отежано учешће студената мастер академског програма Социолог у социјалној заштити у рад студентских тела, посебно у раду Комисије за унапређење квалитета услед професионалног ангажовања и/или територијалне удаљености. ++ ○ Организациони изазови у одржавању стабилније динамике наставних и испитних активности. ++ ○ Потреба за јачањем повезивања студентских иницијатива са стратешким циљевима Факултета, будући да постоји ризик да неке активности остану на формалном нивоу и мање утичу на системско унапређење квалитета. +

наставе, евалуације студијских програма у оквиру курикулума и развој метода оцењивања. +++ ○ Подршка Канцеларије за развој каријере и подршку студентима, чиме се омогућава решавање студентских проблема, спровођење иницијатива и оснаживање студената у процесима обезбеђивања квалитета. +++ ○ Јавност и доступност Извештаја о самовредновању студентима, наставном и ненаставном особљу, као и широј јавности. ++	
Могућности	Опасности
○ Даље унапређење система студентског анкетирања кроз увођење нових индикатора квалитета, чешће спровођење анкета и детаљнију анализу добијених резултата. +++ ○ Развој интерактивних облика наставе подстицањем већег укључивања студената мастер студија у научноистраживачке и пројектне активности повезане са квалитетом наставе. +++ ○ Јачање улоге Студентског парламента у повећању мотивисаности, ангажовања и иницијатива студената мастер студија у процесима одлучивања. ++ ○ Развити примену флексибилних облика укључивања студената мастер академских студија у рад тела Факултета, као што су електронска комуникација и могућност учешћа у раду појединих тела на даљину. ++ ○ Праћење и примена добрих европских пракси за учешће студената у квалитету високог образовања. ++	○ Ризик од недовољне мотивисаности и ангажованости студената мастер студија у попуњавању анкета и раду у телима Факултета. ++ ○ Учешће студената мастер академских студија у раду Комисије за унапређење квалитета може бити делимично отежано услед професионалних обавеза и/или територијалне удаљености. ++ ○ Неповерење студената да ће укључивање у процес самовредновања донети стварне промене или да ће њихови предлози бити саслушани и уважени. + ○ Ограничени финансијски ресурси за подршку студентским иницијативама, што може утицати на мотивисаност за учешће студената у процесима унапређења квалитета. ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13

Реализација Студијског програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити испуњава све критеријуме стандарда 13. Међутим, због недовољног интересовања кандидата за упис овај програм неће бити поново акредитован.

Показатељи и прилози за стандард 13

Учешће студената у самовредновању и провери квалитета

Прилог 13.1. Списак студената чланова Наставно-научног већа Филозофског факултета у Нишу

Прилог 13.2. Списак студената чланова Савета Филозофског факултета у Нишу

Прилог 13.3. Списак студената чланова Комисије Центра за унапређење квалитета Филозофског факултета у Нишу

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Департман за социологију Филозофског факултета Универзитета у Нишу систематски прикупља релевантне информације о обезбеђивању квалитета мастер студијског програма и врши континуирано праћење, периодичну проверу у циљу унапређивања квалитета курикулума, наставе, наставног особља, оцењивања, завршног мастер рада, литературе и наставних средстава.

а) Опис

Послове вредновања, унапређивања и обезбеђивања квалитета обавља [Центар за унапређење квалитета](#) Филозофског факултета у Нишу као стручно и саветодавно тело, унутар кога постоји [Комисија за унапређење квалитета](#) коју чине и представници наставника и студената са Департмана за социологију. Комисија припрема извештај на основу кога се одлучује о мерама за унапређивање квалитета Мастер студијског програма Социолог у социјалној заштити, наставног и научноистраживачког рада и оцењивања студената у оквиру предиспитних обавеза и на испиту.

Центар за унапређење квалитета обавља више активности усмерених на праћење и унапређивање квалитета рада Факултета. Његове надлежности обухватају утврђивање програма рада, примену [Стратегије обезбеђења квалитета](#) на Факултету, као и спровођење поступака самовредновања и процене квалитета студијских програма, наставног процеса и научно-истраживачког и стручног рада. Центар такође организује електронску евалуацију наставног процеса и студијских програма, припрема и подноси извештаје о резултатима самовредновања Наставно-научном већу и доставља релевантне податке и информације о квалитету на захтев *Комисије за акредитацију и проверу квалитета*. Поред наведеног, Центар обавља и друге послове који доприносе унапређивању квалитета рада Факултета.

Оснивањем Центра као главне организационе јединице система обезбеђивања квалитета, Филозофски факултет је на компетентан начин регулисао институционалне оквире, за систематско праћење и периодичну проверу квалитета у свим релевантним областима.

Наставници и сарадници Департмана за социологију континуирано прате успешност и ефикасност студирања ослађајући се на више показатеља као што су: просечна оцена током студија, просечне оцене на положеним испитима из појединачних предмета, трајање студирања, пролазност на испитима, као и однос броја уписаних и броја студената који су мастерирали. За прикупљање и анализу података који су неопходни за процену квалитета у свим областима самовредновања, Департман користи постојећу инфраструктуру Факултета, што омогућава редован и систематичан приступ обради релевантних информација.

У циљу унапређивања квалитета наставе, Департман за социологију на крају сваког семестра реализује различите активности. Оне обухватају анкетирање студената на мастер студијама, наставника и сарадника о квалитету наставног процеса, као и анонимне анкете студената о квалитету рада наставника и сарадника. Поред тога, студенти завршних година студија изјашњавају се путем анкете о квалитету студијског програма.

Ради добијања повратних информација о стеченим компетенцијама студената који су завршили Мастер академске студије Социолог у социјалној заштити, спроводи се и анкетирање послодаваца, представника Националне службе за запошљавање, бивших студената, као и других релевантних организација и институција. На основу добијених резултата врши се усклађивање и даљи развој студијског програма у складу са потребама тржишта рада.

Квалитетне и благовремене повратне информације послодаваца о компетенцијама свршених студената су од посебног значаја. Крајем 2025. и почетком 2026. године Департман за социологију реализовао је истраживање о релевантности исхода учења и усклађености студијског програма са потребама праксе кроз сагледавање искустава послодаваца који запошљавају дипломиране студенте социологије, укључујући и студенте који су завршили Мастер академске студије Социолог у социјалној заштити. Истраживање је спроведено са циљем да се утврди да ли су послодавци који запошљавају социологе и примају их на стручну праксу задовољни њиховим компетенцијама. Добијени налази ће послужити као основ за усклађивање образовног програма на Департману за социологију са захтевима тржишта рада и потребама послодаваца. Резултати истраживања су показали да су послодавци који запошљавају социологе и примају студенте социологије на стручну праксу генерално задовољни њиховим компетенцијама, о чему сведочи одговор свих испитаника да би у будућности у својој институцији/организацији/компанији запослили кандидата са дипломом социолога. На основу искуства у раду са социолозима, међу компетенцијама, послодавци истичу ширину у разумевању друштвеног система, а од вештина посебно комуникационе вештине. Са друге стране, већина послодаваца сматра да се широко знање слабо примењује у конкретним радним ситуацијама и да социолозима у образовању недостају практична знања и вештине (спровођење истраживања, израда пројеката, педагошке вештине, итд.) и да би на том плану требало порадити. Генерално, како се социолози запошљавају на врло различитим радним местима, спектар препорука који смо добили од послодаваца је широк, па је сваки послодавац давао оне сугестије за допуне у образовању социолога које су у складу са потребама његове установе.

На основу добијених налаза истраживања, формулисане су следеће препоруке које би могле допринети јачању интеграције социолошке струке у тржиште рада:

- Увођење нових обавезних или изборних предмета на основним и мастер студијама социологије који би се тицали јавних политика и функционисања правних аспеката друштвеног система;

- Увођење додатних наставних садржаја у постојеће предмете како би се студенти боље упознали са релевантним законским оквирима у области којом се предмет бави;
- Проширивање наставних садржаја који студентима омогућавају боље разумевање функционисања цивилног друштва, система социјалне заштите, индустријског сектора и улоге социолога у овим областима.
- Укључивање студената социологије у истраживања које спроводе Департман за социологију и Центар за социолошка истраживања;
- Увођење курсева о изradi истраживачких пројеката.

13. децембра 2025. године, у просторијама Филозофског факултета у Нишу одржана је фокус-група са алумнистима Департмана за социологију. Разговор је вођен на четири планиране групе тема:

- Искуства са тражењем посла након студија (колико дуго су били без посла, како су дошли до првог посла и да ли је тај посао био у струци, значај неформалних канала и пракси за долажење до посла);
- Искуства на пословима које су радили (где су, када и колико дуго радили, у чему се састојао њихов посао, да ли су били задовољни, како процењују задовољство послодавца њиховим радом, која знања и вештине са студија су им биле најкорисније, која знања и вештине су им биле неопходне, а нису их стекли на факултету);
- Препоруке колегама које студирају (како се за време студија додатно припремати за посао, како на најбољи начин представити своју експертизу, шта је од пресудног значаја за запошљавање);
- Препоруке за побољшавање студија (која знања и вештине им недостају, а сматрају да могу да се добију на студијама, да ли би препоручили неки нови или другачији начин наставе, да ли имају конкретне предлоге за ажурирање садржаја појединих предмета).

Добијени су значајни резултати који ће послужити за унапређивање квалитета студијског програма, а конкретни предлози учесника фокус-групе у циљу боље опремљености свршених студената социологије за тржите рада су:

- Обезбеђивања могућности за (неплаћено) радно искуство студентима, пошто код послодаваца у одређеним областима постоји обавезан захтев за тим (у неким случајевима се тражи радно искуство од најмање годину дана). Предлог: ангажовање студената у оквиру активности Центра за социолошка истраживања и издавање формалних потврда о томе;
- Радионице за писање CV-а и симулација интервјуа за посао, где би се заинтересованим студентима указало на најбоље начине припреме за ту врсту разговора, превазилажење страха од јавног наступа, као и на најоптималније начине самопредстављања потенцијалним послодавцима;
- Упознавање студената са законским оквиром и прописима везаним за одређене области у којима се запошљавају социолози, како због познавања

нормативног оквира, тако и због, барем базичних, увида у правнички начин формулације делокруга посла, радних обавеза, права запослених, итд;

- Организовање гостовања алумниста који су у радном односу који би студентима пренели искуства рада у областима у којима су професионално ангажовани;
- Упознавање студената са софтверским пакетима чије се познавање у великом броју случајева подразумева – *MS Office* (или слични канцеларијски алати), *Google Suit*, а за оне који би били запослени у истраживачким или саветодавним агенцијама: *SQL* и *R*;
- Упознавање студената, посебно оних који планирају да раде у просвети, са начелима и праксама инклузивног образовања. Према наводима учесника фокус-групе, постоји несразмера између институционално прокламованих циљева инклузије и реалних капацитета запослених у образовању за њихову практичну имплементацију, посебно у погледу рада са децом са посебним образовним потребама и другим маргинализованим групама ученика;
- Радионице/семинари за писање пројеката с обзиром да се од запослених у различитим областима све чешће тражи да обезбеде финансирање кроз пројектну форму;
- Укључивање предмета на студијама (или модификација постојећих курсева) који би укључивали стицање организационих/менаџерских вештина;
- Укључивање предмета који би свршеним студентима социологије обезбеђивали проходност за едукацију из области психотерапије (тренутно социолози морају да полажу диференцијалне испите);
- Радионице/семинари о употреби вештачке интелигенције као алата за повећање продуктивности.

Департман за социологију такође континуирано и систематски прати примедбе и сугестије студената, наставника и сарадника, на основу чега предлаже мере за отклањање уочених недостатака и даље унапређивање квалитета наставног процеса.

У циљу самовредновања и прикупљања релевантних података о обезбеђивању квалитета у свим областима које су предмет овог процеса, чланови Департмана за социологију остварују активну сарадњу са страним високошколским установама и периодично врше поређење са мастер студијским програмима за социологију који се реализују у тим институцијама (на страним високошколским установама).

Вишегодишња пракса Департмана за социологију јесте организовање различитих наставних, а нарочито научноистраживачких активности са партнерским страним високошколским установама у оквиру [Центра за социолошка истраживања Филозофског факултета Универзитета у Нишу](#). Том приликом размењују се искуства и информације о примерима добре праксе у области креирања студијских програма, образовања студената и спровођења друштвених истраживања.

Током процеса самовредновања и обезбеђивања квалитета Мастер академских студија социјалног рада, чланови Департмана руководе се [Правилником о мастер академским студијама Филозофског факултета Универзитета у Нишу](#), којим се уређују питања у вези са реализацијом студијских програма мастер студија на Факултету. Такође, континуирано се прати и проверава спровођење утврђене [Стратегије обезбеђења квалитета Филозофског факултета Универзитета у Нишу](#) на мастер академским студијама у складу са [Акционим планом за спровођење Стратегије обезбеђења квалитета 2024/2025 до 2026/2027 на Филозофском факултету Универзитета у Нишу](#).

Током поступка самовредновања и обезбеђивања квалитета, Департман за социологију прати и оцењује реализацију утврђене стратегије квалитета у складу са усвојеним планом и програмом рада. Ради постизања предвиђених стандарда квалитета примењује се систем подстицајних и корективних мера којима се обезбеђује одговарајући ниво нивоа квалитета рада. На почетку сваке школске године, чланови Департмана за социологију преиспитују постојеће стандарде и унапређују процедуре за обезбеђивање квалитета наставног, научноистраживачког и стручног рада, прикупљајући податаке о квалитативним и квантитативним показатељима мастер студијског програма. На крају сваке календарске године врши се сумирање, анализа и разматрање прикупљених података који се односе на квалитативне и квантитативне показатеље квалитета рада у свим областима обухваћеним процесом самовредновања. На основу тих анализа, сви чланови Департмана достављају управи факултета и надлежним стручним телима факултета извештаје о свом наставном и научноистраживачком раду на мастер студијама. Поред тога, припрема се и доставља план рада за наредну годину, који обухвата и предлоге мера усмерених на даље унапређивање квалитета студијског програма.

Студенти Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити активно учествују у праћењу и процени квалитета студијског програма и извођења наставе путем анонимних семестралних евалуација Анкетирање је усмерено на процену квалитета наставног процеса по појединачним предметима и обухвата ставове студената о квалитету наставе, наставних материјала, објективности оцењивања, као и о раду наставника и сарадника. Студенстка евалуација се спроводи електронски, приликом пријаве испита. Након обраде података, резултати анкетирања објављују се на интернет страници Факултета, а Центар за унапређивање квалитета, односно Комисија за контролу и унапређивање квалитета Филозофског факултета, припрема извештаје о резултатима вредновања и самовредновања. Резултати самовредновања Департмана за социологију су јавно доступни и са њима се наставници и сарадници упознају путем стручних органа, док се студенти информишу преко студентских организација. Извештај о резултатима вредновања квалитета студијског програма и наставног процеса на Департману за социологију усваја Наставно-научно веће Филозофског факултета.

6) SWOT анализа:

+++ високо значајно, ++ средње значајно, + мало значајно, 0 без значајности

Предности	Слабости
○ Департман за социологију обезбеђује континуирано спровођење активности усмерених на очување и унапређивање квалитета Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити. +++ ○ Постоји развијена инфраструктура за систематско праћење и унапређивање квалитета мастер академских студија, које се реализује кроз рад Центра за унапређење квалитета, Комисије за унапређење квалитета и радних група. +++ ○ Департман је усмерен ка усаглашавању Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити са стратегијом унапређења квалитета студија истог академског нивоа других престижних високошколских установа у земљи и иностранству. +++ ○ Департман обезбеђује транспарентност резултата анкетирања студената који су јавно доступни. +++ ○ Успостављен је онлајн систем за спровођење анкетирања студената. +++ ○ Континуирана реализација активности везаних за унутрашњу проверу квалитета мастер студија коју реализује Департман током читаве године. +++ ○ Департман располаже релевантним повратним информацијама послодаваца о компетенцијама дипломираних студената. +++	○ Не постоји администратор Центра за обезбеђивање квалитета који би се бавио искључиво питањима квалитета (таква пракса постоји на неким факултетима) ++ ○ Недовољна мотивисаност једног броја студената за завршетак студија. ++
Могућности	Опасности
○ Наставити развој система за спровођење анкета кроз увођење аутоматизованих начина прикупљања података. ++ ○ Проширити обим академске размене са другим високошколским институцијама. ++ ○ Подстицати и унапређивати директну комуникацију између студената и	○ Оптерећеност чланова Департмана многобројним наставним, научно-истраживачким и ваннаставним пословима може да угрози благовремену реализацију планираних активности у области обезбеђивања квалитета које захтевају континуитет и ефикасност у раду. ++ ○ Недовољна мотивисаност поједних

наставника ради побољшања квалитета наставе и наставних садржаја. +++ ○ Унапређивање непосредне комуникације мастераната, професора и управе Факултета у погледу унапређивања квалитета наставе и наставних садржаја, посебно у случају када је потребно прилагодити наставни процес специфичним потребама студената (особе са инвалидитетом или тежим болестима; студенти у радном односу; одржавање трудноће и слично). +++ ○ Обезбедити и развијати могућности за даљи професионални развој најуспешнијих дипломираних студената Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити кроз активно укључивање у различите пројекте и научноистраживачке активности. +++	субјеката (послодаваца, представника Националне службе за запошљавање, дипломираних студената и др.) да учествују у анкетирању и другим активностима Департамента. ++
---	--

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14

Реализација Студијског програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити испуњава све критеријуме стандарда 14. Међутим, због недовољног интересовања кандидата за упис овај програм неће бити поново акредитован.

Показатељи и прилози за стандард 14

[Прилог 14.1](#) Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе. ([Додатни прилози](#))

II ТАБЕЛЕ И ПРИЛОЗИ

Списак табела и прилога уз извештај о самовредновању

Табеле и прилози за стандард 4:

Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи од 2011. године са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30. 09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

Табеле и прилози за стандард 5:

Прилог 5.1. Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса

Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника

Прилог 5.2.2. План извођења наставе и распоређивања наставника и сарадника на студијским програмима свих нивоа студија Филозофског факултета Универзитета у Нишу у академској 2025/2026. у пролећном семестру

Прилог 5.3.2. Извештај о раду за 2024

Табеле и прилози за стандард 7:

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

Табеле и прилози за стандард 8:

Табела 8.1. Преглед броја студената по степенима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) за све студијске програме по годинама студија

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената

Прилог 8.2. Правилник о оцењивању

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

Табеле и прилози за стандард 9:

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса

Прилог 9.1. Општи акт о уџбеницима

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи (са редним бројевима)

Табеле и прилози за стандард 10:

Табела 10.1. Број ненаставних радника запослених са пуним или непуним радним временом у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

Прилог 10.2б. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби (Упитник 1 и Упитник 2)

Табеле и прилози за стандард 11:

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе

Табеле и прилози за стандард 13:

Прилози: Учешће студената у самовредновању и провери квалитета

Прилог 13.1. Списак студената чланова Наставно-научног већа Филозофског факултета у Нишу

Прилог 13.2. Списак студената чланова Савета Филозофског факултета у Нишу

Прилог 13.3. Списак студената чланова Комисије Центра за унапређење квалитета Филозофског факултета у Нишу

Табеле и прилози за стандард 14:

Прилог 14.1. Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе